

**Звіт про громадське обговорення
проєкту стандарту вищої освіти України
другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,
спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України.

2. Зміст питання або назва проєкту документу, що виносилися на обговорення:

Проєкт стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка (далі – проєкт Стандарту).

Розробка стандартів передбачена статтею 10 Закону України «Про вищу освіту».

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Громадське обговорення проведено у формі електронних консультацій. Проєкт Стандарту було розміщено 20 березня 2023 р. на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням:

<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-014-serednya-osvita-na-drugomu-magisterskomu-rivni-vishoyi-osviti>

Зауваження та пропозиції до проєкту Стандарту приймалися до 03 квітня 2023 р. на електронну адресу: mruga@mon.gov.ua.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Впродовж встановленого для обговорення з громадськістю терміну надіслали зауваження та пропозиції чотирнадцять адресантів: 1) Г. Докашенко; 2) Гаранті ОП 014 Середня освіта (за спеціальностями «Біологія та здоров'я людини», «Природничі науки») (biological@vnu.edu.ua); 3.) Л.В. Кокоріна, канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та методики викладання Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; 3) О Желіба, канд. пед. наук, доцент Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, вчитель-методист; 4) С.О. Терно, д-р. пед. наук, професор кафедри історії

України, завідувач лабораторії модерної історії України та інноваційних освітніх технологій Запорізького національного університету; 5) С.М. Нестерук, канд. філол. наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету; 6) Р. Дзик; 7) Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; 8) Т. Кутек, д-р наук з фіз. виховання і спорту, професор, декан факультету фізичного виховання і спорту Житомирського державного університету; 9) І. Курмакова, д-р техн. наук, проф., завідувач кафедри хімії, технологій та фармації Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка; 10) Учасники круглого столу з обговорення Проєкту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями); 11) Університет Григорія Сковороди в Переяславі; 12) Кафедра історії України й всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя; 13) Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; 14) Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Пропозиції Галини Докашенко

У Стандартах визначити перелік компетентностей та результатів навчання для тих випадків, коли на підставі наказу МОН від 11 листопада 2022 року за №1006 відбувається поєднання 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) з 053.Психологія, наприклад. Спеціальність 053 також має Стандарти (2019 р.) і механічне поєднання компетентностей та результатів навчання двох стандартів значно ускладнить якісну організацію освітнього процесу.

Пропозиції гарантів ОП 014 Середня освіта (за спеціальностями «Біологія та здоров'я людини», «Природничі науки») (biological@vnu.edu.ua)

Внести до Стандарту компетентності та програмні результати навчання до спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки) першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти.

Пропозиції Кокоріної Людмили Володимирівни, кандидата педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри педагогіки та методики викладання Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

**Пропозиції щодо Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня
ВО спеціальності 014 Середня освіта**

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
<p>- для освітньо-професійної програми становить 90-120 кредитів ЄКТС, - для освітньо-наукової програми становить 120 кредитів ЄКТС, з них обсяг дослідницької (наукової) компоненти обов'язково складає не менше 30%.</p>	
<p>Мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти. Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на всі види практик.</p>	
<p>Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи).</p>	<p>Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на <i>виконання кваліфікаційної роботи магістра (магістерського дослідження)</i>.</p>
<p>Якщо освітня програма передбачає поєднання предметних спеціальностей, то кількість кредитів ЄКТС на додаткову спеціальність має бути достатньою для формування компетентностей відповідних предметних спеціальностей.</p>	<p>Якщо освітня програма передбачає поєднання предметних спеціальностей, то кількість кредитів ЄКТС на додаткову спеціальність має бути достатньою (можливо варто визначити конкретний відсоток від загального обсягу ОП) для формування компетентностей відповідних предметних спеціальностей, <i>а сумарний мінімальний обсяг всіх видів практик – не менше 12% обсягу освітньої програми;</i></p>
<p>Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра (спеціаліста) за іншою</p>	

<p>спеціальністю. Максимальний обсяг кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований, встановлюється Стандартом вищої освіти і не може перевищувати 25% від загального обсягу освітньої програми.</p>	
<p>V Перелік обов'язкових компетентностей випускника</p>	
<p><i>Інтегральна компетентність</i> Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p>	<p><i>Інтегральна компетентність</i> Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає застосування інновацій та/або здійснення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p>
<p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p>	
<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>	
<p>ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p>	
<p>ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p>	
<p>ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p>	
<p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p>	
<p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p>	
<p>ЗК7. Здатність здійснювати</p>	<p>ЗК7. Здатність здійснювати науково-</p>

науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.	педагогічні дослідження <i>на засадах академічної доброчесності</i> , прогнозувати та презентувати їх результати.
	додати: ЗК 8. Здатність до ефективної комунікації (усної та письмової) державною та іноземною мовою на основі етичних принципів та норм, мультикультурності та недискримінації.
Додатково для освітньо-наукових програм: ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті, спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях.	
ЗК9. Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності.	
<i>Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)</i>	
ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.	
ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.	
ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.	
ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.	
ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх	

на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.	
ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.	ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу; створення і функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	вилучити, перенесено в ФК 6
ФК8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.	ФК7
Додатково для освітньо-наукових програм: ФК 9. Здатність забезпечувати права інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.	ФК8
ФК10. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.	ФК9
Компетентності предметних спеціальностей (ПК)	
14.01 Середня освіта (Українська мова і література) ПК1. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності. ПК2. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик. ПК3. Здатність застосовувати в практиці знання про принципи та методи та прийоми аналізу	

<p>художнього тексту.</p> <p>ПК4 Здатність застосовувати поглиблені знання літературознавства (загально-мовознавства) для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ПК5. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>ПК6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння спрямовані на сприйняття створення зв'язних монологічних діалогічних текстів в усній писемній формах, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ПК7. Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови / літератури, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.</p>	
<p>014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))</p> <p>ПК 1. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й</p>	<p>пропозиція вилучити цю компетентність, бо вона змістовно дублює ФК 6</p>

індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.	
ПК 2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.	ПК 1. Здатність здійснювати професійне науково-педагогічне спілкування, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.
ПК 3. Здатність володіти всіма складниками комунікативної компетентності на рівні C1 і використовувати їх у процесі професійної і міжособистісної комунікації у сферах усного і писемного мовлення.	ПК 2. Здатність володіти іншомовною комунікативною компетентністю на рівні C1 і використовувати її у процесі професійної і міжособистісної комунікації усно та письмово.
ПК 4. Здатність застосовувати при продукуванні текстів в усній та письмовій формах різностильові та різножанрові одиниці з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.	ПК 3. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, здійснювати дискурсивний аналіз мовного, мовленнєвого матеріалу і застосовувати його для формування ціннісних орієнтацій відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.
ПК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та	ПК 4. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

української літератури.	
<p>ПК 6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.</p>	<p>ПК 5. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти, відбирати та/або створювати необхідне навчально-методичне забезпечення, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.</p>
<p>ПК 7. Здатність проектувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольнo-вимірювальних матеріалів.</p>	<p>ПК 6.</p>
<p>014.03 Середня освіта (Історія)</p> <p>ПК1. Знати закони наукового, соціального і професійного мислення, володіння комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, здатність практично послуговуватись методами історичного дослідження</p> <p>ПК2. Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань.</p> <p>ПК3. Знати та розуміти наукові основи певної тематичної області, методології</p>	

дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах

ПК4. Оволодіння основними історичними концепціями, поняттями, судженнями; здатність критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ української та всесвітньої історії

ПК5. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів

ПК6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності

ПК7. Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.

ПК8. Виявляти знання та розуміння наукових основ певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах та вміти моделювати їх у зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання

ПК9. Здатність до соціальної комунікації; розуміння та

сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК10. Розуміння розміщення, принципів відбору, застосування історіографічного доробку та архівних документів для реконструкції політичної та культурної історії в українському і світовому контекстах, для комплексного дослідження історичних, суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів становлення та життєдіяльності народів світу.

ПК11. Спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій історії

***014.04 Середня освіта
(Математика)***

ПК1. Здатність на основі знання фундаментальних розділів математики формулювати проблеми математично та в символній формі з метою їхнього аналізу й розв'язання.

ПК2. Здатність розуміти проблеми та виділяти їхні суттєві риси, відрізняти основні ідеї від деталей та технічних викладок, виокремлювати

ланцюжки міркувань у математичних доведеннях на базі аксіоматичного підходу і розташовувати їх у логічній послідовності.

ПК3. Здатність подавати математичні міркування та висновки з них у письмовій та усній формі, придатній для цільової аудиторії фахівців та нефахівців а також розуміти математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язання тієї самої задачі.

ПК4. Спроможність розробляти математичну модель ситуації з реального світу та переносити математичні знання у нематематичні контексти, формулювати складні задачі оптимізації та прийняття рішень. Здатність перевіряти математичну модель на адекватність емпіричним даним.

ПК5. Здатність виражати терміни специфічної предметної області мовою математики.

ПК6. Здатність до удосконалення існуючих та розвитку нових математичних методів аналізу, моделювання, прогнозування, розв'язування нових проблем в наукових дослідженнях з математики та методики її навчання.

ПК7. Здатність формулювати складні задачі оптимізації та прийняття рішень та інтерпретувати їхні розв'язки в оригінальному контексті цих задач. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності та

<p>генерування нових математичних ідей з метою самостійної розробки проектів.</p> <p>ПК8. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності та генерування нових математичних ідей з метою самостійної розробки проектів.</p>	
<p>014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</p> <p>ПК1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання біології та здоров'я людини, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів біології та основ здоров'я людини з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>ПК2. Здатність до усвідомлення досягнень біологічної науки та її ролі у житті суспільства та користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної та/або інноваційної діяльності.</p> <p>ПК3. Здатність застосовувати та формувати знання з біології та основ здоров'я людини для пояснення будови, взаємодії, взаємозв'язків, походження, класифікації, значення, використання, поширення і організації живого на різних рівнях.</p> <p>ПК4. Здатність організувати і здійснювати дослідницьку діяльність з біології та здоров'я людини в шкільній і позашкільній роботі.</p> <p>ПК5. Здатність формувати знання для обрання ефективних</p>	

<p>шляхів і способів збереження, зміцнення, відновлення здоров'я людини.</p> <p>ПК6. Спроможність розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з біології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій.</p>	
<p>014.06 Середня освіта (Хімія)</p> <p>ПК1. Здатність чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки, орієнтуватися в певній області хімії в межах, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти.</p> <p>ПК2. Здатність до проектування освітнього процесу з хімії на рівні профільної середньої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей учнів, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.</p> <p>ПК3. Здатність до використання в освітньому процесі сучасних засобів навчання хімії, відкритих інформаційних ресурсів, цифрових технологій та створення власних інформаційних ресурсів з хімії дидактичного призначення.</p> <p>ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного контролю результатів навчання та розробки діагностичного інструментарію для з'ясування рівня сформованості в учнів предметної компетентності з хімії.</p>	

ПК5. Здатність до інтегрування сучасних здобутків хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою розробки змісту курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії та їх проектування.

ФК6. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі теорії та методики навчання хімії, узагальненні одержаних результатів, впровадженні їх в освітній процес, а також до організації і проведення дослідної діяльності учнів в урочний і позаурочний час.

ПК7. Здатність до формування в учнів переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК8. Здатність організувати освітній процес у вищій школі на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні хімічних дисциплін.

***014.07 Середня освіта
(Географія)***

ПК1. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички.

ПК2. Здатність розв'язувати

задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, фахового світогляду.

ПК3. Здатність здійснювати самостійно та організовувати дослідницьку діяльність здобувачів освіти з використанням сучасних методів і технологій, прикладних географічних досліджень природних і суспільних явищ та процесів, адаптованих під конкретні умови освітньої діяльності, узагальнювати отримані результати, презентувати їх.

ПК4. Здатність до поглиблення знань і вдосконалення предметної області природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії, що включають новітні наукові здобутки у сфері професійної педагогічної діяльності, є основою для оригінального мислення, проведення досліджень та критичного осмислення професійних проблем.

ПК5. Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань, пояснювати їх письмовими, усними та

візуальними засобами на різних просторових рівнях (світовому, регіональному, державному, локальному), працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом.

ПК6. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.

ПК7. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти географічного, краєзнавчого, туристського або іншого фахового спрямування.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК8. Здатність брати участь у розробці локальних проектів природокористування та регіонального розвитку, проведення досліджень та/або здійснення інновацій відповідно до стратегії збалансованого розвитку людства.

ПК9. Здатність здійснювати дослідження з теорії та методики навчання географії та географічних розділів в міждисциплінарних й інтегрованих курсах, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінки якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

014.08 Середня освіта (Фізика)

ПК1. Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з фізики, астрофізики та методики навчання фізики і астрономії при вирішенні професійних завдань.

ПК2. Здатність організовувати навчальний процес з фізики і астрономії у навчальних закладах.

ПК3. Здатність до усвідомлення досягнень фізичної науки та її ролі у житті суспільства.

ПК4. Здатність керувати дослідницькою діяльністю учнів з фізики і астрономії під час аудиторної та позааудиторної роботи

ПК5. Здатність організовувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці в межах функціональних обов'язків викладача фізики.

ПК6. Здатність до проведення освітніх досліджень та навчально-дослідницької діяльності з фізики та астрономії, упровадження STEM-освіти.

**014.09 Середня освіта
(Інформатика)**

ПК1. Здатність розуміти концептуальні засади освіти в галузі інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства, використовувати теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і

предметних інформатичних компетентностей.

ПК2. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ПК3. Здатність визначати специфіку викладання інформатики у профільній школі, розв'язувати задачі шкільного курсу інформатики різних профілів та вибіркового модулів, виявляти готовність до організації навчального процесу з інформатики у профільних класах

ПК4. Здатність розробляти діагностичний інструментарій та здійснювати діагностику, моніторинг і оцінювання якості набутих знань і сформованих вмінь з інформатики у здобувачів освіти.

ПК5. Здатність розробляти та реалізовувати навчальні проекти з інформатики, проекти із залученням інформаційних технологій, інтегровані завдання, завдання прикладного характеру.

ПК6. Здатність до організації і проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти з інформатики, їх самостійної і дослідницької роботи.

ПК7. Здатність розуміти інноваційні ІКТ-зорієнтовані педагогічні технології та використовувати їх в навчальному процесі.

ПК8. Здатність проектувати електронні освітні ресурси, використовувати їх у навчальному процесі, здійснювати експертне

<p>оцінювання педагогічної спроможності електронних ресурсів, їх адаптацію до вимог і потреб педагогічного процесу.</p>	
<p>014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)</p> <p>ПК1. Здатність до розуміння функції та тенденцій розвитку технологічної освіти, цілей, змісту та структури освітніх програм різних рівнів.</p> <p>ПК2. Здатність до формування у здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей технологічної галузі з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей.</p> <p>ПК3. Здатність організувати процес творчої предметно-перетворювальної діяльності учнів і керувати його реалізацією у закладах загальної середньої та позашкільної освіти.</p> <p>ПК4. Здатність застосовувати ефективні педагогічні методики й освітні технології для забезпечення якості технологічної освіти та її оцінки.</p> <p>ПК5. Здатність сприймати інновації в галузі технології та висвітлювати їхню суть у процесі реалізації технологічної освіти.</p> <p>ПК6. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі технологічної освіти, пов'язаних із застосуванням цифрових, комп'ютерних та інформаційних технологій проектування, конструювання і моделювання, вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків та оцінок.</p>	

ПК7. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення освітніх, творчих, науково-дослідних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, портфолію.

ПК8. Здатність організувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці в межах функціональних обов'язків вчителя технологій.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК9. Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання для визначення проблем у галузі технологічної освіти, тенденцій їх розвитку, а також знаходження ефективних шляхів їх вирішення.

***014.11 – Середня освіта
(Фізична культура)***

ПК1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.

ПК2. Здатність організувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність.

ПК3. Здатність проєктувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних

традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПК5. Здатність формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища.

ПК6. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.

ПК7. Здатність до розроблення та реалізації навчальних і наукових проєктів з фізичної культури, узагальнення отриманих результатів та впровадження їх в освітній процес.

Додатково-для освітньо-наукових програм

ПК8. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього

<p>процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.</p>	
<p>014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво)</p> <p>ПК1. Здатність усвідомлювати проблеми становлення й розвитку класичного і сучасного образотворчого мистецтва та педагогічної теорії і практики його навчання.</p> <p>ПК2. Здатність аналізувати, критично осмислювати, знаходити й розв'язувати протиріччя в художньо-творчих процесах та мистецько-освітніх явищах.</p> <p>ПК3. Здатність до теоретичних та експериментальних наукових пошуків у галузі образотворчого мистецтва та художньої педагогіки.</p> <p>ПК4. Здатність глибоко розуміти сутність понять естетичного, образотворчого, психолого-мистецького та художньо-педагогічного тезаурусів.</p> <p>ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.</p> <p>ПК6. Здатність оволодівати академічно-творчими вміннями і навичками з різних видів і технік аналогового й цифрового образотворчого мистецтва та методами і технологіями їх формування в учнів.</p> <p>ПК7. Здатність розвивати власну графічну, живописну, формотворну, композиційну та художньо-педагогічну майстерність.</p> <p>ПК8. Здатність толерантно</p>	

<p>взаємодіяти в системі мистецько-освітньої комунікації, в тому числі на засадах інклюзії.</p> <p>ПК9. Здатність успішно виконувати естетико-виховні, художньо-дидактичні, творчорозвивальні, арт-терапевтичні та мистецько-просвітницькі функції професійної діяльності в закладах середньої та фахової передвищої освіти.</p>	
<p>014.13. Середня освіта (Музичне мистецтво)</p> <p>ПК1. Здатність критично осмислювати та досліджувати проблеми у галузі педагогіки мистецтва і на межі галузей знань</p> <p>ПК2. Здатність усвідомлювати причинно-наслідкові зв'язки виникнення і розвитку педагогіки мистецтва та використовувати їх в освітньому процесі й просвітницькій діяльності</p> <p>ПК3. Здатність розв'язувати музично-педагогічні проблеми у нових освітніх середовищах за наявності неповної інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p> <p>ПК4. Здатність керувати музично-пізнавальною і художньо-виконавською діяльністю особистості з урахуванням проявів її емоційної та вольової сфер, вияву творчої активності в умовах освітнього процесу та за його межами</p> <p>ПК5. Здатність до розуміння специфіки музично-риторичного тезаурусу</p>	

<p>національних музичних мов та його реалізації в музично-виконавській і музично-педагогічній діяльності</p> <p>ПК6. Здатність до культуровідповідного розуміння змісту музичних образів та втілення їх у досконалій музично-виконавській формі.</p> <p>ПК7. Здатність нести відповідальність за внесок до професійних музично-педагогічних знань і художньо-виконавської практики та/або оцінювання результатів діяльності музикантів і творчих музичних колективів</p> <p>ПК8. Здатність до безперервного особистісного і професійного зростання, постійної та систематичної роботи з вдосконалення професійної музично-педагогічної майстерності, забезпечення якості музично-педагогічної освіти</p>	
<p>VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p>	
<p><i>Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей</i></p> <p>РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p>	<p><i>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</i></p> <p>РН1. Застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.</p>
<p>РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та</p>	<p>РН2. Використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну</p>

<p>комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p>	<p>інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p>
<p>РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p>	<p>РН3. Визначати і характеризувати основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньою діяльністю, планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p>
<p>РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.</p>	<p>РН4. Формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, генерувати нові ідеї, аргументувати можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.</p>
<p>РН5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.</p>	<p>РН5. Описувати методику розробки освітніх проєктів, пояснювати зміст та призначення їх етапів, аналізувати спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозувати очікувані результати.</p>
<p>РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.</p>	<p>РН6. Визначати і характеризувати основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; формулювати апарат науково-педагогічного дослідження, демонструвати навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.</p>
<p>РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p>	<p>РН7. Визначати, аналізувати та характеризувати педагогічні інновації, застосувати їх у професійній діяльності.</p>
<p>РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує</p>	<p>РН8. Описувати показники якості педагогічної діяльності, аналізувати</p>

<p>можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>визначає</i> індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p>	<p>можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>визначати</i> індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, <i>обирати</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p>
<p>РН9. <i>Демонструє</i> уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.</p>	<p>РН9. <i>Класифікувати, упорядковувати і узагальнювати</i> навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.</p>
<p>РН10. <i>Називає і аналізує</i> шляхи мотивації учнів до саморозвитку, <i>демонструє</i> вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.</p>	<p>РН10. <i>Знаходити і аналізувати</i> шляхи мотивації учнів до саморозвитку, <i>формувати</i> адекватну позитивну самооцінку й я-ідентичності.</p>
<p>РН11. <i>Демонструє</i> уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p>	<p>РН11. <i>Забезпечувати</i> конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу, <i>знати та дотримуватись</i> умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища</p>
<p>РН12. <i>Знає та дотримується</i> умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p>	<p>перенесено в РН11</p>
<p>РН13. <i>Демонструє</i> здатність діяти автономно і в команді.</p>	<p>РН12. <i>Діяти</i> автономно і в команді.</p>
<p>РН14. <i>Демонструє</i> дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та <i>демонструє</i> вміння формувати її в учнів</p>	<p>РН13. <i>Дотримуватись</i> культури академічної доброчесності у власній діяльності та <i>формувати</i> її в учнів</p>
<p>Додатково для освітньо-наукових програм:</p>	<p>РН14. <i>Застосовувати</i> міжнародні та</p>

<p>РН15. Застосовує міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності, <i>демонструє здатність</i> спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях державною та іноземними мовами.</p>	<p>національні стандарти і практики в професійній діяльності, <i>здійснювати</i> спілкування з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях державною та іноземними мовами.</p>
<p>РН16. Застосовує принципи і методи наукового пізнання до визначення проблем у сфері науково-педагогічної діяльності, <i>пропонує</i> шляхи їх вирішення.</p>	<p>РН15. Застосовувати принципи і методи наукового пізнання до визначення проблем у сфері науково-педагогічної діяльності, <i>пропонувати</i> шляхи їх вирішення.</p>
<p>РН17. Демонструє дотримання прав інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.</p>	<p>РН16. <i>Дотримуватись</i> прав інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.</p>
<p>РН18. Пояснює зміст, структуру і особливості науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; <i>демонструє</i> навички її провадження.</p>	<p>РН17. <i>Пояснювати</i> зміст, структуру і особливості науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; <i>демонструвати</i> навички її провадження.</p>
<p><i>Програмні результати навчання для предметних спеціальностей (ПРН)</i></p>	
<p style="text-align: center;"><i>014.01 Середня освіта (Українська мова і література)</i></p> <p>ПРН1. Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах (літературних напрямках і течіях), критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої (літературознавчої) науки, <i>демонструє</i> власну інтерпретацію літературних (мовних) явищ.</p> <p>ПРН2. Володіє вміннями виконувати власне дослідження (проект, освітній практико орієнтований проект), <i>узагальнювати</i> й</p>	<p><i>сформулювати</i> всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</p>

оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах, навчально-методичних посібниках тощо).

ПРН3. Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.

ПРН4. Уміє застосовувати різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні композиційні, жанрові та стилістичні особливості.

ПРН5. Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української мови (літератури) для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.

ПРН6. Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.

ПРН7. Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.

ПРН8. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретує та структурує його з урахуванням доцільних

<p>методологічних принципів, формулює узагальнення на основі самостійно опрацьованих та апробованих даних.</p>	
<p>014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (із зазначенням мови))</p> <p>ПРН 1. Демонструє граматичну правильність, лексичний діапазон і соціолінгвістичну відповідність власного мовлення, вільно володіє сучасними лексико-граматичними, орфоепічними, орфографічними та пунктуаційними нормами англійської мови для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування в усному і писемному мовленні; конструює стилістично довершений текст певного стилю.</p>	<p><i>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</i></p> <p>ПРН 1. <i>Володіти</i> іншомовною комунікативною компетентністю на рівні С1, <i>вміти</i> вдосконалювати й підвищувати її з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти у сфері вивчення, викладання та оцінювання.</p>
<p>ПРН 2. Здійснює лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів, а також пояснює ідейно-тематичний зміст різностильових та різножанрових літературних текстів як складної структурно-семантичної єдності взаємопов'язаних та взаємодіючих одиниць, враховуючи їх жанрово-стилістичні особливості та ідіостиль автора.</p>	<p>ПРН 2. <i>Здійснювати</i> дискурсивний аналіз текстів різних жанрів і стилів, <i>пояснювати</i> ідейно-тематичний зміст різностильових та різножанрових літературних текстів, враховуючи їх жанрово-стилістичні особливості та ідіостиль автора.</p>
	<p>додати:</p> <p>ПРН 3. <i>Використовувати</i> іноземну мову як мету та засіб навчання, <i>володіти</i> методикою інтегрованого навчання мови, інтерактивними методами навчання та <i>реалізовувати</i> міжпредметні зв'язки в процесі викладання іноземної мови.</p>

<p>ПРН 3. Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнянського контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p>	<p>ПРН 4. <i>Обирати</i> методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; <i>оцінювати</i> навчальні матеріали та адаптувати їх до конкретного освітнього контексту, <i>створювати</i> навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p>
<p>ПРН 4. Здійснює міжкультурну комунікацію і долає міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знання основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови; знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.</p>	<p>ПРН 5. <i>Здійснювати</i> міжкультурну комунікацію і <i>долати</i> міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знання основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови; знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.</p>
<p>ПРН 5. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p>	<p>ПРН 6. <i>Використовувати</i> гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, <i>забезпечувати</i> організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p>
<p>ПРН 6. Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і</p>	<p>ПРН 7. <i>Взаємодіяти</i> зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, <i>використовувати</i> практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах загальної середньої, фахової передвищої і вищої освіти.</p>

вищої освіти.	
<p>ПРН 7. Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.</p>	<p>ПРН 8. <i>Володіти</i> рівнем загальнотеоретичної та професійної підготовки з методики викладання, достатнім для забезпечення якості науково-педагогічних досліджень з предметної спеціальності.</p>
	<p>ПРН 9. <i>Збирати</i> наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела, <i>формулювати</i> цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; <i>здійснювати</i> самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітньому контексті.</p>
<p>014.03 Середня освіта (Історія)</p> <p>ПРН1. Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.</p> <p>ПРН2. Знати і розуміти зміст основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу усно історичних досліджень у просторі</p>	<p><i>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</i></p>

конструювання минулого
ПРН3. Характеризувати існуючі парадигми історії української державності, її обумовленість та соціодинаміку на тлі світових державотворчих процесів.

ПРН4. Аналізувати правові та інституціональні виміри співробітництва України та ЄС, виявляти перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місця в них України

ПРН5. Орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, аналізувати суспільні явища й узагальнювати політичний досвід

ПРН6. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти

ПРН7. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.

ПРН8. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень

ПРН9. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів

ПРН10. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот

ПРН11. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість

ПРН12. Здатність до соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму.

ПРН13. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.

ПРН14. Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми,

<p>відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань.</p> <p>Додатково для освітньо-наукових програм:</p> <p>ПРН15. Визначати актуальне дослідницьке завдання, накопичувати необхідну інформацію для її розв'язання, формулювати науково вагомі висновки, презентувати результат діяльності.</p> <p>ПРН16. Виявляти вміння розкривати сутність досліджуваної проблематики у навчальних та науково-дослідницьких проектах з дотриманням вимог їх оформлення, виконання та принципів академічної доброчесності</p>	
<p>014.04 Середня освіта (Математика)</p> <p>ПРН1. Використовує загальноприйняту термінологію державною та іноземною мовами у науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності із професійних питань; <i>вибирає</i> спеціальну літературу; <i>знаходить, аналізує та використовує</i> інформацію з різних довідкових джерел.</p> <p>ПРН2. Відтворює знання фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом відповідної галузі знань і використання математичних методів у обраній професії.</p> <p>ПРН3. Володіє математичними</p>	<p><i>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</i></p>

<p>методами аналізу, прогнозування та оцінки параметрів моделей, математичними способами інтерпретації числових даних та принципами функціонування природничих процесів.</p> <p>ПРН4. Демонструє уміння грамотної побудови комунікації в освітньому і науковому процесі, відбору вихідних даних дослідження, складання списку використаних джерел, опису наукових результатів.</p> <p>ПРН5. Вибирає і використовує фундаментальні математичні закономірності у професійній діяльності, інтегрує знання з різних галузей для вирішення теоретичних та/або практичних задач і проблем.</p> <p>ПРН6. Обґрунтовує застосування нових підходів для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p> <p>ПРН7. Пояснює і обґрунтовує раціональні способи пошуку та використання науково-технічної інформації, включаючи засоби електронних інформаційних мереж; вибирає інформаційні ресурси, у тому числі електронні, для пошуку відповідних математичних моделей.</p>	
<p>014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</p> <p>ПРН1. Володіє методами і сучасними технологіями навчання біології та здоров'я людини, доступно використовує систему наукових біологічних та інших знань у площині навчальних предметів біології</p>	<p>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</p>

та основ здоров'я людини.

ПРН2. Демонструє і використовує новітні досягнення біологічної науки та пояснює її ролі у житті суспільства і обґрунтовує їх використання для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПРН3. Демонструє вміння розуміти і пояснювати будову, функції, життєдіяльність, розмноження, філогенію, екологію, поширення, використання, охорону живих організмів і систем усіх рівнів організації; розкривати сутність біологічних явищ і процесів.

ПРН4. Демонструє вміння здійснювати позакласну та позашкільну роботу з біологічних проблем і досліджень, формування, збереження екологічно здорового середовища і зміцнення здоров'я.

ПРН5. Використовує знання для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.

ПРН6. Демонструє вміння розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проєкти з біології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, користуватися обладнанням, препаратами, засобами навчання.

**014.06 Середня освіта
(Хімія)**

ПРН1. Вміє чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних

сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)

понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки, орієнтуватися в певній області хімії в межах, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти.

ПРН2. Демонструє знання та уміння проектування освітнього процесу з хімії на рівні профільної середньої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей учнів, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПРН3. Вміє використовувати в освітньому процесі сучасні засоби навчання хімії, відкриті інформаційні ресурси, цифрові технології та демонструє уміння створення власних інформаційних ресурсів з хімії дидактичного призначення.

ПРН4. Вміє проводити об'єктивний контроль результатів навчання та розробляти діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості в учнів предметної компетентності з хімії.

ПРН5. Вміє інтегрувати сучасні здобутки хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою розробки змісту курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії та їх проектування.

ПРН6. Вміє проводити наукові дослідження в галузі теорії та методики навчання хімії, узагальнення одержаних

результатів, впроваджувати їх в освітній процес, а також організовувати і проводити дослідну діяльність учнів в урочний і позаурочний час.

ПРН7. Демонструє здатність до формування в учнів переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. Демонструє уміння організовувати освітній процес у вищій школі на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні хімічних дисциплін.

**014.07 Середня освіта
(Географія)**

ПРН1. Розуміє концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії та профільної географії на рівні новітніх наукових здобутків.

ПРН2. Обирає шляхи розв'язання практичних задач у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позанавчальної роботи, творчо застосовує

сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)

методи формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу.

ПРН3. *Знає та застосовує* поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організувати дослідницьку роботу.

ПРН4. *Обґрунтовує* вибір сучасних методів і технологій прикладних географічних досліджень, профільного навчання географії, позанавчальної роботи зі здобувачами освіти, *володіє* методикою географічних досліджень, необхідних для організації практичних занять з географії та позашкільної роботи, *демонструє* вміння організувати дослідницьку роботу здобувачів освіти.

ПРН5. *Обирає* форми та методи організації освітнього процесу з орієнтацією на світовий і національний рівень, *володіє* вміннями працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом, підбирати спеціальну літературу та картографічні твори.

ПРН6. *Демонструє* володіння спеціалізованими вміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії,

які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.

ПРН7. Здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, інформаційно-комунікаційні технології.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. Демонструє вміння забезпечувати конструктивну участь у розробці локальних проектів природокористування та регіонального розвитку, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, формулювати наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.

ПРН 9. Демонструє здатність здійснювати дослідження з теорії та методики навчання географії та географічних розділів в міждисциплінарних й інтегрованих курсах, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінки якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

014.08 Середня освіта (Фізика)

ПРН1. Демонструє знання і розуміння основ загальної та теоретичної фізики, астрофізики.

сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)

<p>ПРН2. <i>Володіє</i> загальними питаннями методики навчання фізики та астрономії, методики фізичного експерименту, методики вивчення окремих тем курсу фізики і астрономії.</p> <p>ПРН3. <i>Відтворює</i> знання змісту, форм та методів організації різних видів позааудиторної роботи з фізики і астрономії.</p> <p>ПРН4. <i>Володіє</i> знанням основ безпеки життєдіяльності, безпечного використання обладнання кабінету та лабораторій фізики і астрономії.</p> <p>ПРН5. <i>Демонструє</i> здатність організовувати навчання фізики та астрономії в закладах освіти, використовувати лабораторне приладдя для проведення фізичного експерименту та астрономічних спостережень.</p> <p>ПРН6. <i>Володіє</i> методикою проведення сучасного фізичного експерименту, застосовує всі його види у освітньому процесі з фізики.</p> <p>ПРН7. <i>Демонструє</i> вміння розв'язувати задачі різних рівнів складності шкільного, загального, теоретичного курсів фізики.</p> <p>ПРН8. <i>Формує</i> в учнів експериментальні навички та вміння розв'язувати задачі з фізики і астрономії.</p>	
<p>014.09 Середня освіта (Інформатика)</p> <p>ПРН1. <i>Розуміє</i> концептуальні засади освіти в галузі інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики</p>	<p><i>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</i></p>

й інформатизації суспільства.

ПРН2. *Демонструє* теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і предметних інформатичних компетентностей.

ПРН3. *Проявляє* здатність до пошуку додаткової інформації, її самостійного опрацювання з метою поглиблення знань предметної області.

ПРН4. *Розуміє і визначає* специфіку викладання інформатики у профільній школі, *демонструє* вміння організації навчального процесу з інформатики у профільних класах

ПРН5. *Володіє* вміннями розв'язку задач шкільного курсу інформатики різних профілів і вибіркового модулів, *вміє* аналізувати та оцінювати ефективність їх розв'язку.

ПРН6. *Вміє розробляти* діагностичний інструментарій та *проводити* діагностику, моніторинг і оцінювання якості набутих знань і сформованих умінь з інформатики у здобувачів освіти.

ПРН7. *Вміє розробляти і реалізовувати* навчальні проекти з інформатики та проекти із залученням інформаційних технологій.

ПРН8. *Вміє розробляти* інтегровані завдання та завдання прикладного характеру, *використовувати* у навчальному процесі.

ПРН9. *Вміє організовувати і проводити* позанавчальну, самостійну і дослідницьку

<p>роботу здобувачів освіти з інформатики.</p> <p>ПРН10. <i>Знає і розуміє</i> сутність інноваційних ІКТ-зорієнтованих педагогічних технологій та <i>впроваджує</i> їх у навчальному процесі.</p> <p>ПРН11. <i>Вміє</i> проєктувати електронні освітні ресурси, <i>використовувати</i> їх у навчальному процесі, <i>здійснювати</i> експертне оцінювання педагогічної спроможності електронних ресурсів, їх адаптацію до вимог і потреб педагогічного процесу.</p>	
<p>014.10 – Середня освіта (Трудове навчання та технології)</p> <p>ПРН1. <i>Використовує</i> загальноприйняту технічну термінологію державною мовою під час планування і реалізації проєкту; <i>обґрунтовує</i> усно і письмово державною мовою технології проєктування і виготовлення виробів.</p> <p>ПРН2. <i>Демонструє</i> навички з читання технологічних карт, розуміння технічних записів у інструкціях та інших матеріалах іноземними мовами.</p> <p>ПРН3. <i>Вибирає</i> відповідні математичні методи для виконання технологічних завдань у різних сферах діяльності; <i>використовує</i> або <i>будує</i> прості математичні моделі для розв'язання технологічних проблем.</p> <p>ПРН4. <i>Демонструє</i> вміння використовувати знання з природничих, технічних та технологічних наук для</p>	<p><i>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</i></p>

формулювання мети творчого технологічного проекту, визначення шляхів її досягнення, пошуку обґрунтованих рішень і формулювання висновків.

ПРН5. *Демонструє* вміння трансформувати здобуті знання про матеріали, технології та обладнання для удосконалення технологічного процесу, створення нового чи покращення існуючого продукту (послуги) наданням йому нових якостей.

ПРН6. *Пояснює* способи розумного і раціонального використання природних ресурсів, ощадливого використання матеріалів у процесах предметно-перетворювальної діяльності; *оцінює* вплив технологічних процесів на стан навколишнього середовища.

ПРН7. *Демонструє* навички технічного проектування та моделювання з використанням цифрового середовища.

ПРН8. *Відтворює* нормативні положення щодо охорони праці та техніки безпеки під час експлуатації інструментів і технологічного обладнання в навчальному процесі, забезпечення протипожежної безпеки та захисту довкілля у процесах предметно-перетворювальної діяльності, а також дії учасників навчального процесу під час надзвичайних ситуацій.

Додатково для освітньо-наукових програм:

<p>ПРН9. <i>Відтворює</i> основні положення принципів і застосовує методи наукового пізнання для визначення конкретних проблем у сфері технологічної освіти; <i>характеризує</i> тенденції її розвитку та <i>пропонує</i> ефективні шляхи вирішення існуючих проблем.</p>	
<p>014.11 – Середня освіта (Фізична культура)</p> <p>ПРН1. Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей.</p> <p>ПРН2. Демонструє уміння організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність для формування, збереження і зміцнення здоров'я.</p> <p>ПРН3. Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.</p> <p>ПРН4. Вміє проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати</p>	<p><i>сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)</i></p>

навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПРН5. Демонструє вміння формувати у здобувачів освіти знання, вміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища.

ПРН6. Знає та дотримується вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.

ПРН7. Вміє розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з фізичної культури, узагальнювати отримані результати та впроваджувати їх в освітній процес.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. Демонструє здатність здійснювати наукові дослідження в галузі теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, вміння обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

(Образотворче мистецтво)

формі дієслова (інфінітиви)

ПРН1. *Усвідомлює* значущість національної та світової спадщини образотворчого мистецтва для навчання, виховання й розвитку особистості.

ПРН2. *Орієнтується* на художньо-естетичні цінності різних видів і жанрів класичного і сучасного образотворчого мистецтва.

ПРН3. *Аналізує й узагальнює* історичні віхи становлення й розвитку образотворчого мистецтва в його видовому, жанровому та стилістичному розмаїтті.

ПРН4. *Знає і використовує* термінологію образотворчого мистецтва в академічно-творчій, науково-дослідній та художньо-педагогічній діяльності.

ПРН5. *Забезпечує* наступність образотворчих і художньо-педагогічних традицій та інновацій.

ПРН6. *Володіє* образотворчою грамотою та різними виконавськими техніками на необхідному й достатньому рівні сприйняття, аналізу, оцінки та практики створення художнього образу графічними, колористичними й формотворними засобами.

ПРН7. *Володіє* аналоговими та цифровими технологіями образотворення.

ПРН8. *Визначає* актуальні мистецтвознавчі і художньо-педагогічні проблеми та використовує відповіді наукові методи їх розв'язання.

ПРН9. *Знаходить,*

систематизує, аналізує й опрацьовує наявну навчальну і наукову інформацію з образотворчого мистецтва й споріднених галузей знань та створює наукові тексти мистецтвознавчого, художньо-дидактичного і мистецько-освітнього змісту державною й іноземною мовами.

ПРН10. *Знає методологію організації художньої та мистецько-освітньої діяльності й адекватно застосовує її у науково-дослідницькій роботі.*

ПРН11. *Використовує сучасні інформаційно-комунікаційні, комп'ютерно-графічні, мереживні і мультимедійні технології та технічні засоби навчання.*

ПРН12. *Забезпечує толерантну комунікативну взаємодію між учасниками художньо-педагогічного процесу, творчий характер навчання образотворчого мистецтва та високий рівень засвоєння знань, умінь і навичок.*

ПРН13. *Створює безпечні художньо-педагогічні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти.*

ПРН14. *Популяризує й збагачує скарбницю національної художньої культури та прогресивні методики і технології навчання образотворчого мистецтва.*

**014.13. Середня освіта
(Музичне мистецтво)**

ПРН1. *Розуміє значущість*

сформулювати всі РН у неозначеній формі дієслова (інфінітиви)

культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, *керується* у своїй діяльності цінностями світової і національної музичної культури, принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва;

ПРН2. *Формулює* наукову проблему в галузі музично-педагогічної освіти, *знає та застосовує* наукові методи побудови та аналізу навчально-виховного процесу у галузі музичного мистецтва, основи методології музично-педагогічних досліджень;

ПРН3. *Знає і застосовує* різні способи реєстрації і викладення наукових фактів, виховання і розвитку особистості засобами мистецтва, *вміє аналізувати і інтерпретувати* матеріали спостережень, *переводити* наукові знання у площину практичного використання, *застосовувати* конкретно-наукову методологію експериментального дослідження проблем процесу музичного навчання;

ПРН4. *Аналізує і використовує* сучасні міжгалузеві підходи щодо розвитку музичного сприймання особистості, музичної пам'яті і мислення, виконавського самовираження засобами мистецтва, *класифікує і застосовує* відповідні методи;

ПРН5. *Розуміє, пояснює* сутність принципів формування культуровідповідного змісту загальної і фахової мистецької (музичної) освіти, *володіє* методичним інструментарієм,

формами організації, традиційними і сучасними методами та засобами художньо-творчого розвитку особистості;

ПРН6. Використовує новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання, створює блоги, флеш-анімації, презентації, буклети, фонотеки, віртуальні музичні екскурсії тощо;

ПРН7. Демонструє уміння планувати процес підготовки музичного твору до художньо-виконавської інтерпретації, визначати завдання репетиційного процесу, аргументувати способи і методи його оптимальної організації в різних умовах, досягати художньо-педагогічних результатів;

ПРН8. Демонструє уміння креативного складання програми концертних виступів учнів (сольних і ансамблевих) з врахуванням їх власних артистичних переваг, особливостей слухацької аудиторії та завдань музично-просвітницької діяльності;

ПРН9. Знає і застосовує технології гуманітарної експертизи якості музично-виконавської та музично-педагогічної діяльності викладача вищої школи;

ПРН10. Оперує методами психодіагностики для самостійного набуття досвіду подолання стресогенних факторів та використання особистісного ресурсу під час наукового і художньо-

педагогічного спілкування з аудиторією.																					
VII Форми атестації здобувачів вищої освіти	пропозиції відсутні																				
VIII Вимоги до створення освітніх програм підготовки міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії)	пропозиції відсутні																				
IX Вимоги професійних стандартів (за їх наявності)	пропозиції відсутні																				
X Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти																					
<p>Перелік предметних спеціальностей відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 листопада 2022 року за № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти», визначено такі предметні спеціальності:</p> <p>014.01 – Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>014.02 – Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))</p> <p>014.03 – Середня освіта (Історія)</p> <p>014.04 – Середня освіта (Математика)</p> <p>014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</p> <p>014.06 – Середня освіта (Хімія)</p> <p>014.07 – Середня освіта</p>	<p>Доцільно також додати повний перелік шифрів предметних спеціальностей спеціальності 014.02 згідно з Наказом МОН України від 17.09.2019 року за № 1201 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 30 вересня 2019 р. за № 1064/34035) «Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за предметною спеціальністю 014.02 «Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови)» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1064-19#Text), за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення»:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Шифр</th> <th>Спеціалізація</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>014.021</td> <td>англійська мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.022</td> <td>німецька мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.023</td> <td>французька мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.024</td> <td>іспанська мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.025</td> <td>російська мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.026</td> <td>угорська мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.027</td> <td>румунська/молдовська мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.028</td> <td>польська мова і література</td> </tr> <tr> <td>014.029</td> <td>інші мови (із зазначенням мови)</td> </tr> </tbody> </table>	Шифр	Спеціалізація	014.021	англійська мова і література	014.022	німецька мова і література	014.023	французька мова і література	014.024	іспанська мова і література	014.025	російська мова і література	014.026	угорська мова і література	014.027	румунська/молдовська мова і література	014.028	польська мова і література	014.029	інші мови (із зазначенням мови)
Шифр	Спеціалізація																				
014.021	англійська мова і література																				
014.022	німецька мова і література																				
014.023	французька мова і література																				
014.024	іспанська мова і література																				
014.025	російська мова і література																				
014.026	угорська мова і література																				
014.027	румунська/молдовська мова і література																				
014.028	польська мова і література																				
014.029	інші мови (із зазначенням мови)																				

(Географія) 014.08 – Середня освіта (Фізика та астрономія) 014.09 – Середня освіта (Інформатика) 014.10 – Середня освіта (Трудове навчання та технології) 014.11 – Середня освіта (Фізична культура) 014.12 – Середня освіта (Образотворче мистецтво) 014.13 – Середня освіта (Музичне мистецтво) 014.15 – Середня освіта (Природничі науки) 014.16 – Середня освіта (Захист України)	

Пропозиції Олександра Желіби, кандидата педагогічних наук, доцента Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, вчителя-методиста

1. Серед авторів програми відсутнє все коло стейхолдерів, зокрема, роботодавці та професіонали-практики з фаху. Саме вони мають у першу чергу визначати необхідні вимоги до стандарту.

Пропоную долучити до робочих груп роботодавців та професіоналів-практиків.

2. За відсутності стандарту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти складно визначити, чи наявний дубляж з попереднім рівнем. Логічно спочатку розробити перший рівень, а потім переходити до другого.

Пропоную спочатку затвердити стандарт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Стандарт не дає відповідь на питання: чим даний рівень освіти відрізняється від бакалаврського? Якщо бакалавр може працювати учителем ЗЗСО та викладачем фахової передвищої освіти, то для чого магістр?

Пропоную чітко визначити різницю у працевлаштуванні, який дає даний рівень освіти, що має пояснити потенційному здобувачеві переваги та ризики вступу на дану освітню програму.

4. Професійна(і) кваліфікація(ї) Вчитель (назва предмету), викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)

Якщо з опису чітко зрозуміло, вчитель якого предмету є випускник, то нічого не зрозуміло щодо викладача закладу фахової передвищої, вищої освіти. Які предмети мають там викладати випускники? Історію в закладах фахової передвищої освіти можна, адже там програма шкільна. А от у ЗВО? Виглядає дивним, коли фахівець з середньої освіти викладає у ЗВО. Для чого тоді освітні програми класичних спеціальностей?

У концепції розвитку педагогічної освіти говориться, що «Особливим завданням другого (магістерського) рівня вищої педагогічної освіти є підготовка педагогічних працівників для забезпечення закладів, передусім, педагогічної, спеціалізованої освіти, фахової передвищої, післядипломної та профільної середньої освіти академічного і професійного спрямування» (<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5b7/bb2/dcc/5b7bb2dcc424a809787929.pdf>)

Крім того, надання кваліфікації викладач вимагає виконання професійного стандарту Викладачі закладів вищої освіти. Наразі стандарт не містить жодних підстав давати таку кваліфікацію.

*Пропоную таке формулювання: «Вчитель (назва предмету), викладач (назва предмету) закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)». «Вищої освіти» має лишитися лише у освітньо-наукових програмах, де 30 кредитів можна виділити на опанування відповідних компетентностей та ПРН. Тим паче, що **ФК10**. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах*

вищої освіти *стосується лише ОНП.*

5. Працевлаштування випускників - Заклади освіти.

*Невже стандарт передбачає, що здобувачі за рік і 4 місяці навчаться працювати в різних типах навчальних закладів? Пропоную: «Заклади загальної середньої та фахової передвищої освіти, науково-дослідні та методичні установи тощо відповідно до специфіки освітньої програми закладу вищої освіти». «Вищої освіти» має лишитися лише у освітньо-наукових програмах, де 30 кредитів можна виділити на опанування відповідних компетентностей та ПРН. Тим паче, що **ФК10**. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти *стосується лише ОНП.**

6. Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на всі види практик. Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи).

Дане положення суперечить концепції розвитку педагогічної освіти: «Обов'язковою складовою освітнього процесу підготовки здобувача вищої або фахової передвищої освіти до педагогічної професії є безперервна педагогічна практика. Для виконання цього ключового завдання обсяг практичної підготовки має складати ... не менше 30 кредитів (включно з магістерським дослідженням) у межах обов'язкової частини магістерських програм (у різних закладах освіти і різних класах (курсах)).» (<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5b7/bb2/dcc/5b7bb2dcc424a809787929.pdf>). 9 кредитів відповідає 6 тижням, що є досить небагато. Найменша чверть триває 8 тижнів, що складає 12 кредитів. Крім того, виділення 9 кредитів на магістерське дослідження видається незначним, оскільки докторські дослідження пишуться чотири роки, і за обсягом лише в кілька разів менші за магістерські. Пропоную таке формулювання: «Не менше 30 кредитів у межах обов'язкової частини магістерських програм має бути спрямовано на всі види практик (включно з магістерським

дослідженням)» або такий компромісний варіант: «Не менше 24 кредитів у межах обов'язкової частини магістерських програм має бути спрямовано на всі види практик (включно з магістерським дослідженням)» - «Мінімум 12 кредитів освітньої програми має бути спрямовано на всі види практик. Мінімум 12 кредитів освітньої програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи)».

7. 014.03 Середня освіта (Історія)

У Навчальній програмі ЗЗСО старших класів є предмет «громадянська освіта». Це дуже важливий предмет, особливо в умовах російської агресії. Чому МОН не передбачає професійну підготовку учителів даного предмету? Пропоную закріпити відповідні компетентності за учителем історії. Пропоную змінити на формулювання, яке відповідає освітній галузі ЗЗСО: 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта).

8. **ЗКЗ.** Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

Це ФК! Пропоную перенести туди.

9. **014.03 ПКЗ.** Знати та розуміти наукові основи певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах

Пропоную зняти – тотожне ПК8.

10.**014.03 ПК5.** Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів

Це ФК. Варто або перенести туди, або взагалі прибрати.

11.**014.03 ПК6.** Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності

Це ФК. Варто перенести туди.

12.**014.03 ПК7.** Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність

до рефлексії та самоаналізу.

Це ФК. Варто перенести туди.

13.014.03 ПК – відсутні хронологічна, геопросторова та громадянська компетентність, яку учитель має формувати в учнів.

Пропоную додати хронологічну, геопросторову та громадянську компетентності.

14.014.03 ПК10. Розуміння розміщення, принципів відбору, застосування історіографічного доробку та архівних документів для реконструкції політичної та культурної історії в українському і світовому контекстах, для комплексного дослідження історичних, суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів становлення та життєдіяльності народів світу. **ПК11.** Спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій історії

Не відповідають галузі знань освітньої програми «01 Освіта/Педагогіка»: «...основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань» (Національна рамка кваліфікацій <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>)¹. Пропоную привести у відповідність, замінивши на здатності проводити та оприлюднювати дослідження з методики навчання історії.

15.7 ЗК + 8 ФК + 9 ПК (історія) = 24

За 1 рік і 4 місці складно досягти таку кількість результатів навчання.

Пропоную скоротити ПК до 6, щоб у стандарті ОП не більше 21 ПРН, а ОНП – 27.

16.014.03 ПРН7. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до

¹ Сході проблеми є і в інших спеціалізаціях.

саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.

ПРН9. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. **ПРН10.** Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот. **ПРН11.** Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість. **ПРН13.** Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання. **ПРН14.** Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань.

Це РН. Варто перенести туди або зняти.

17.14 РН + 14 ПРН = 28

За 1 рік і 4 місці складно досягти таку кількість результатів навчання.

Пропоную скоротити у стандарті ПРН до 6, щоб ОП не більше 20 ПРН, а ОНП – 24.

18.014.03 ПРН – відсутні хронологічні та геопросторові ПРН.

Пропоную додати хронологічні та геопросторові ПРН.

19. **Форми атестації здобувачів вищої освіти.** Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи або публічного захисту кваліфікаційної роботи та комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності

Не відповідає концепції розвитку педагогічної освіти: «Присвоєння професійної кваліфікацій педагогічного працівника має проводитись із урахуванням результатів єдиного державного кваліфікаційного іспиту з психолого-педагогічної підготовки, предметної спеціальності (за наявності) та методики викладання на завершальній стадії навчання на відповідному освітньому рівні.»
(<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5b7/bb2/dcc/5b7bb2dcc424a809787929.pdf>). Тому, оскільки ОП передбачає присвоєння професійної кваліфікації, а другий (магістерський) рівень вищої освіти проведення наукового дослідження таке формулювання: «Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та комплексного кваліфікаційного іспиту з психолого-педагогічної підготовки, предметної спеціальності та методики її викладання».

20. Матриці відповідності предметних результатів навчання та компетентностей

Відсутні матриці відповідностей для ЗК-ФК та РН. Прошу надати відповідну таблицю.

Пропозиції Терно Сергія Олександровича, д-ра пед. наук, професора кафедри історії України, завідувача лабораторії модерної історії України та інноваційних освітніх технологій Запорізького національного університету

З моєї точки зору, даний проект не може бути затверджений у тому вигляді, який він має наразі. Документ потребує ґрунтовного перероблення. Наведу деякі моменти, які інколи мене просто заганяли в ступор.

1. Цитата: 014.03 Середня освіта (Історія).ПКЗ. Знати та розуміти наукові основи певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах.

Коментар: Що означає знання і розуміння основ певної тематичної області? Хтось може пояснити, що це означає? Щодо методології дослідження історичного процесу претензій немає.

2. Цитата: 014.03 Середня освіта (Історія). ПК5. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Коментар: До чого тут предметно-історична компетентність?

3. Цитата: 014.03 Середня освіта (Історія). ПК7. Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.

Коментар: До чого тут предметно-історична компетентність?

4. ПК8. Виявляти знання та розуміння наукових основ певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах та вміти моделювати їх у зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання.

Коментар: ПК3 фактично дорівнює ПК8, тоді ПК3 просто зайва, вона сама по собі не потрібна, якщо мова йде про підготовку вчителя.

5. Цитата: 014.03 Середня освіта (Історія). ПК9. Здатність до соціальної комунікації; розуміння та сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, добротності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти

Коментар: До чого тут предметно-історична компетентність?

6. Цитата: критично оцінює.

Коментар: оцінювати некритично неможливо, має місце тавтологія (масло масляне).

7. 014.03 Середня освіта (Історія). ПК 10 і ПК11 стосуються дослідження історичного процесу, що є грубим порушенням вимог НРК для 7 рівня, адже галузь знань 01-Освіта, відтак і дослідження мають бути в цій же галузі знань або на межі галузей знань, тобто дослідна робота має бути з методики навчання історії. ПРОЕКТ СТАНДАРТУ ГРУБО ПОРУШУЄ ІСНУЮЧІ НОРМАТИВНІ ВИМОГИ.

8. Цитата: ПРН1. Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.

Коментар: наукові праці не мають методичного рівня, його мають навчальні видання.

9. ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10 ВЗАГАЛІ НЕ СТОСУЮТЬСЯ ПРЕДМЕТНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – ІСТОРІЯ.

10. Цитата: ПРН11. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість.

Коментар: які експерименти проводити: соціальні, економічні, психологічні? Моделі чого створювати: соціальних процесів, економічних процесів, політичних процесів чи процесу навчання історії?

11. Цитата: ПРН13. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.

Коментар: До чого тут предметна спеціальність історія?

12. Цитата: ПРН14. Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань.

Коментар: До чого тут предметна спеціальність історія?

13. ПРН 15 та ПРН 16.

Коментар: про дослідження якого об'єкта йдеться – історичного чи педагогічного? В якій галузі знань має проводитися дослідження?

14. Цитата: ПРН15. Визначати актуальне дослідницьке завдання, накопичувати необхідну інформацію для її розв'язання, формулювати науково вагомі висновки, презентувати результат діяльності.

Коментар: Накопиченням інформації дослідницькі завдання на розв'язуються, вони вирішуються шляхом здобуття та оброблення (перетворення) емпіричних даних для формулювання висновків.

15. Цитата: ПРН16. Виявляти вміння розкривати сутність досліджуваної проблематики у навчальних та науково-дослідницьких проектах з дотриманням вимог їх оформлення, виконання та принципів академічної доброчесності.

Коментар: З моєї точки зору, це висловлювання беззмістовне, порожнє.

16. Практика за Стандартом має становити мінімум 10%, тобто 9-12 кредитів, в той час як Концепція розвитку педагогічної освіти вимагає практику в обсязі не менше 30 кредитів разом із магістерським дослідженням. Якщо стандарт затвердять у такому вигляді, то матиме місце правова колізія: 9 кредитів чи 30 кредитів.

ВИСНОВОК:

1. Документ містить занадто багато незрозумілих приписів, які неясно як виконувати.
2. Документ вкрай погано структурований, не розведені чітко спільні (фахові) та предметні (предметно-історичні) компетентності.
3. Взагалі із поля зору випала методика навчання історії, що є основою підготовки на ОП в галузі знань 01-освіта.

Пропозиції С.М. Нестерук, канд. філол. наук, доцента кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Дозвольте запропонувати декілька уточнень, виходячи з напрацьованого досвіду.

1) У «Описі предметної області» цілі навчання сформульовані як: підготовка професіоналів, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми за предметною спеціальністю в освітній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Очевидно слово «вимог» не коректне, оскільки відноситься до слова «невизначеність», а стандарт встановлює саме чіткі вимоги до дослідження зокрема.

2) при формулюванні Інтегральної компетентності «Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов» пропоную «педагогічних досліджень» замінити на «спеціалізованих» / «фахових досліджень». Адже окремі здобувачі будуть писати магістерські роботи з обраного фаху, а не з педагогіки загалом.

3) При формулюванні ПК1. «Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури» слово «учнів» замінити на «учасників освітнього процесу»

4) У ПК2. (Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання») формулювання «виховні заходи» звучить як анахронізм. Його потрібно прибрати з предметних компетенцій, оскільки у сформульованих ФК1. «Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності» та ФК10. «Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти» передбачена така діяльність.

5) Удосконалити формулювання ПК5. «Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури» таким чином: фразу «до XXI століття» замінити на «сьогодення», а фразу «тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури» переформулювати як «а також знання про компаративні аналогії української та світової літератур». На магістерському рівні присутність компаративістики як наукової дисципліни завжди була ознакою фахової підготовки!!!

Пропозиції Романа Дзика

Наказ МОНУ «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» (11.11.2022 № 1006) і, відповідно, Проект стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 «Середня освіта» на другому (магістерському) рівні вищої освіти пропонує предметну спеціальність (спеціалізацію) 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)).

Однак дане формулювання містить певну двозначність. Як інтерпретувати цю назву в конкретних ОП?

Мова та зарубіжна література (англійська), Мова та зарубіжна література (німецька), Мова та зарубіжна література (французька) тощо.

Чи:

Англійська мова та зарубіжна література, Німецька мова та зарубіжна література, Французька мова та зарубіжна література тощо.

Чи може Стандарт внести якусь ясність в це питання?

Пропозиції Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

У розділі V «Перелік обов'язкових компетентностей випускника» до переліку загальних компетентностей пропонуємо додати ще одну позицію:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

Проєкт	Пропозиція
Добавити	ЗК 8. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті, спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях.

ЗК10. Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності.

У переліку фахових компетентностей, спільних для всіх предметних спеціальностей пропонуємо змінити зміст ФК 7, а саме:

***Фахові компетентності,
спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)***

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

Проект	Пропозиція
ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учасників освітнього процесу (зокрема інклюзивного освітнього середовища); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ФК 9. Здатність забезпечувати права інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.

ФК10. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

У зміст компетентностей предметної спеціальності 014.11 – Середня освіта (Фізична культура) пропонуємо внести такі зміни:

014.11 – Середня освіта (Фізична культура)

ПК1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.

Проект	Пропозиція
ПК 1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.	ПК 1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для забезпечення у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, формування рухових умінь і навичок, розвитку фізичних якостей.

ПК2. Здатність організувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність.

ПК3. Здатність проєктувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПК5. Здатність формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища.

ПК6. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.

Проєкт	Пропозиція
ПК 6. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.	ПК 6. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури, викладача фізичного виховання.

ПК7. Здатність до розроблення та реалізації навчальних і наукових проєктів з фізичної культури, узагальнення отриманих результатів та впровадження їх в освітній процес.

Додатково-для освітньо-наукових програм

ПК8. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

У розділі VI «Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання» щодо програмних результатів навчання (РН), спільних для всіх предметних спеціальностей пропонуємо:

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності)

у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

Стандарт	Пропозиція
<p>РН 8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя</p>	<p>РН 8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя, зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.</p>

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	РН12. Знає та дотримується вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учасників освітнього процесу (зокрема інклюзивного освітнього середовища); використання здоров'язберезувальних технологій під час освітнього процесу.
---	---

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Додатково для освітньо-наукових програм:

РН15. Застосовує міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності, демонструє здатність спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях державною та іноземними мовами.

РН16. Застосовує принципи і методи наукового пізнання до визначення проблем у сфері науково-педагогічної діяльності, пропонує шляхи їх вирішення.

РН17. Демонструє дотримання прав інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.

РН18. Пояснює зміст, структуру і особливості науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; демонструє навички її провадження.

У програмних результатах навчання для предметної спеціальності 014.11 – Середня освіта (Фізична культура) пропонуємо такі зміни:

014.11 – Середня освіта (Фізична культура)

ПРН1. Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей.

Проект	Пропозиція
--------	------------

ПРН 1. Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей.	ПК 1. Володіє сучасними методами і технологіями навчання для забезпечення у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, формування рухових умінь і навичок, розвитку фізичних якостей.
--	--

ПРН2. Демонструє уміння організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність для формування, збереження і зміцнення здоров'я.

ПРН3. Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

Проект	Пропозиція
ПРН 3. Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.	ПРН 3. Демонструє знання і уміння проектування освітнього процесу з фізичного виховання, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПРН4. Вміє проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПРН5. Демонструє уміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища.

ПРН6. Знає та дотримується вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.

Проект	Пропозиція
ПРН 6. Знає та дотримується вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.	ПРН 6. Знає та дотримується вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах своїх функціональних обов'язків.

ПРН7. Вміє розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проєкти з фізичної культури, узагальнювати отримані результати та впроваджувати їх в освітній процес.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. Демонструє здатність здійснювати наукові дослідження в галузі теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, вміння обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

Пропозиції Тамари Кутек, д-ра наук з фіз. виховання і спорту, професора, декана факультету фізичного виховання і спорту Житомирського державного університету

Умовні позначки:

Рожевий колір – пропозиція вилучити з тексту

Колір морської хвилі (бірюзовий) – пропозиція замінити або додати в текст.

Пропозиції до внесення змін у текст ПК, ПРН спеціальності 014.11 – Середня освіта (Фізична культура)
014.11 – Середня освіта (Фізична культура)

ПК3. Здатність проєктувати навчальний процес з ~~фізичної культури~~ з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

КОРЕКЦІЯ

ПК3. Здатність проєктувати навчальний процес з фізичного виховання, з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

Додатково-для освітньо-наукових програм

ПК8. Здатність до здійснення наукових досліджень ~~в галузі~~ теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

КОРЕКЦІЯ

ПК8. Здатність до здійснення наукових досліджень з теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

Програмні результати навчання для предметних спеціальностей (ПРН)
014.11 – Середня освіта (Фізична культура)

ПРНЗ. Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

КОРЕКЦІЯ

ПРНЗ. Демонструє знання і уміння проектування навчального процесу з фізичного виховання, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. Демонструє здатність здійснювати наукові дослідження в галузі з теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, вміння обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

ПРН8. Демонструє здатність здійснювати наукові дослідження з теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, вміння обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

Пропозиції Ірини Курмакової, доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри хімії, технологій та фармації Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Запропонований стандарт <i>014.06 Середня освіта (Хімія)</i>	Пропозиції
ПРН1. Вміє чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки, орієнтуватися в певній області хімії в межах, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти.	ПРН 1. Вміє чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії з використанням системи хімічних понять, пояснювати нові досягнення хімічної науки.
ПРН2. Демонструє знання та уміння проектування освітнього процесу з хімії на рівні профільної середньої	ПРН2. Вміє проектувати та здійснювати освітній процес з хімії на рівні загальної середньої освіти,

<p>освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей учнів, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.</p>	<p>фахової передвищої та вищої освіти відповідно до сучасних освітніх тенденцій, в тому числі розробляти зміст курсів за вибором, спеціальних курсів з хімії для школярів та вибіркового дисциплін хімічного спрямування для здобувачів вищої освіти.</p>
<p>ПРН3. <i>Вміє використовувати</i> в освітньому процесі сучасні засоби навчання хімії, відкриті інформаційні ресурси, цифрові технології та <i>демонструє</i> уміння створення власних інформаційних ресурсів з хімії дидактичного призначення.</p> <p>ПРН4. <i>Вміє проводити</i> об'єктивний контроль результатів навчання та <i>розробляти</i> діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості в учнів предметної компетентності з хімії.</p>	<p>ПРН3. <i>Вміє використовувати</i> в освітньому процесі, в тому числі для створення освітнього контенту та контролю результатів навчання, відкриті інформаційні ресурси та цифрові технології.</p>
<p>ПРН5. <i>Вміє інтегрувати</i> сучасні здобутки хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою розробки змісту курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії та їх проектування.</p>	<p>ПРН 4. Вміє організовувати та проводити дослідницьку діяльність учнів в урочний і позаурочний час.</p>
<p>ПРН6. <i>Вміє проводити</i> наукові дослідження в галузі теорії та методики навчання хімії, узагальнення одержаних результатів, впроваджувати їх в освітній процес, а також організовувати і проводити</p>	<p>Прибрати</p>

<p>дослідну діяльності учнів в урочний і позаурочний час.</p> <p>ПРН7. Демонструє здатність до формування в учнів переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.</p>	
<p>ПРН8. Демонструє уміння організувати освітній процес у вищій школі на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні хімічних дисциплін.</p>	<p>ПРН 5. Вміє проводити наукові дослідження в галузі теорії та методики навчання хімії, впроваджувати їх в освітній процес.</p>

Пропозиції учасників круглого столу з обговорення Проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

31 березня 2023 року у онлайн-форматі відбувся круглий стіл з обговорення Проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями).

У роботі круглого столу взяли участь викладачі ЗВО:

Шиян Надія Іванівна, Стрижак Світлана Володимирівна, Криворучко Аліна Валеріївна, Шинкаренко Валентин Іванович, Кузнецова Тетяна Юріївна, Куленко Олена Анатоліївна – Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Кусяк Наталія Володимирівна, Анічкіна Олена Василівна – Житомирський державний університет імені Івана Франка,

Блажко Олег Анатолійович – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Бохан Юлія Володимирівна – Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка,

Горбатюк Наталія Миколаївна – Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Мідак Лілія Ярославівна – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Перетятко Вікторія Віталіївна – Запорізький національний університет,

Курмакова Ірина Миколаївна – Національний університет Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка

У роботі круглого столу взяли участь представники роботодавців:

Буйдіна Олена Олександрівна, Бур'ян Віктор Іванович – Полтавська академія неперервної освіти ім. М.В. Остроградського,

Севастьян Любов Олексіївна – консультант Центру професійного розвитку педагогічних працівників Полтавської міської ради

Ткач Олена Володимирівна – директор ЗЗСО № 12 м. Полтави

Пасюра Ірина Іллівна – директор ЗЗСО № 37 м. Полтави

У роботі круглого столу взяли участь здобувачі освіти та випускники ОП «Середня освіта (Хімія)» Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка:

Поцяпун Вікторія, Тристан Дар'я, Івченко Максим, Гловацька Анна, Мамедова Айгун, Стрижак Діана, Поцяпун Наталія, Гусар Владислава

Учасники круглого столу акцентували увагу на тому, що навчання за освітньо-професійною програмою триває 1 рік і 4 місяці. Тому вважаємо за недоцільне формулювати 21 результат навчання (14 РН і 7 ПРН). Крім того, загальні і фахові компетентності не суголосні загальним компетентностям Професійного стандарту і професійним компетентностям відповідно до трудових функцій учителя.

За результатами обговорення учасники круглого столу обговорили Проект Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, співвіднесли його з Професійним стандартом «Вчитель загальної середньої освіти» і вносять пропозиції до формулювання загальних (ЗК) (додаток 1), фахових (ФК), професійних (ПК) (додаток 2) компетентностей та результатів навчання (спеціальність 014.06 Середня освіта (Хімія)) (додаток 3)

Додаток 1

Стандарт вищої освіти (проект)	Пропозиції щодо формулювання	Професійний стандарт учителя
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, усвідомлювати необхідність сталого розвитку суспільства. громадянська	ЗК1 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги та прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського

		суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)
ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. Фахові загальні	ЗК 2. Здатність до роботи в команді, міжособистісної взаємодії, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня. соціальна	ЗК2 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)
ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.	ЗК 3. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), цінувати і поважати національні цінності та багатоманітність і мультикультурність у суспільстві культурна,	ЗК 3 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)
ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.	ЗК4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення. підприємницька	ЗК 4 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення. підприємницька	ЗК5. Здатність приймати ефективні рішення у професійній діяльності, бути ініціативним і мотивувати людей до досягнення спільної мети лідерська	ЗК 5 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)
ЗК6. Здатність розробляти та		

презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети. лідерська		
ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.		

Додаток 2

Стандарт вищої освіти (проект)	Пропозиції щодо формулювання	Професійний стандарт учителя
ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.	ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної галузі та професійної діяльності. Д3	<p>Трудові функції:</p> <p>А. Застосування сучасних змісту освіти, методик і технологій</p> <ul style="list-style-type: none"> • мовно-комунікативна; • предметно-методична; • інформаційно-цифрова; <p>Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу</p> <ul style="list-style-type: none"> • психологічна; • емоційно-етична; • педагогічне партнерство; <p>В. Організація здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища</p> <ul style="list-style-type: none"> • інклюзивна; • здоров'язбережувальна; • проєктувальна <p>Г. Управління освітнім процесом</p> <ul style="list-style-type: none"> • прогностична;
ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.	ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності. Д1	
ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.	ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя. Г3, Д2, Д3	
ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та	ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, здійснення інтегрованого навчання, розвитку	

здійснення інтегрованого навчання.	мовно-комунікативних умінь та ключових компетентностей здобувачів освіти. А2, В3, А1	<ul style="list-style-type: none"> • організаційна; • оцінювально-аналітична; <p style="text-align: center;">Д. Безперервний професійний розвиток</p> <ul style="list-style-type: none"> • інноваційна; • рефлексивна; • здатність до навчання впродовж життя.
ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.	ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку. Б1	
ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.	ФК6. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учасниками освітнього процесу. Б3	
ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	ФК7. Здатність конструктивно та етично взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, забезпечувати функціонування безпечного освітнього середовища. В1, В2, В3, Б2	
ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній		

<p>професійній діяльності.</p>		
<p>ПК1. Здатність чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки, орієнтуватися в певній області хімії в межах, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти.</p>	<p>ПК1. Здатність використовувати закони та теорії хімії для пояснення хімічних явищ, уміння планувати та здійснювати хімічний експеримент. A2, B3, Г2</p>	
<p>ПК2. Здатність до проектування освітнього процесу з хімії на рівні профільної середньої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей учнів, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.</p>	<p>ПК2. Здатність до проектування освітнього процесу з хімії в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей здобувачів освіти, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності відповідно до сучасних освітніх тенденцій, уміння організації і проведення дослідницької діяльності здобувачів освіти. B3, B1, B2, Б1.</p>	

<p>ПК3. Здатність до використання в освітньому процесі сучасних засобів навчання хімії, відкритих інформаційних ресурсів, цифрових технологій та створення власних інформаційних ресурсів з хімії дидактичного призначення.</p>	<p>ПК3. Здатність добирати, проектувати та використовувати в освітньому процесі інноваційні (у тому числі цифрові) технології, методики, сучасні засоби навчання хімії, відкриті інформаційні ресурси та створювати власні інформаційні ресурси з хімії дидактичного призначення. А3, Д1, А2, В3</p>	
<p>ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного контролю результатів навчання та розробки діагностичного інструментарію для з'ясування рівня сформованості в учнів предметної компетентності з хімії.</p>	<p>ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного контролю результатів навчання та розробки діагностичного інструментарію для з'ясування рівня сформованості в здобувачів освіти предметної компетентності з хімії. Г1, Г2, Г3</p>	
<p>ПК5. Здатність до інтегрування сучасних здобутків хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою розробки змісту</p>	<p>ПК5. Здатність до інтегрування сучасних здобутків хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою проектування та</p>	

курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії та їх проектування.	розробки змісту дисциплін, курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії. А2, В3, Г1	
ФК6. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі теорії та методики навчання хімії, узагальненні одержаних результатів, впровадженні їх в освітній процес, а також до організації і проведення дослідної діяльності учнів в урочний і позаурочний час. Це до освітньо-наукової		
ПК7. Здатність до формування в учнів переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.	ПК6. Здатність до формування в здобувачів освіти переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу. А2	

Додаток 3

Проект Стандарту освіти	Пропозиції щодо формулювання
РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і	РН1. Демонструє вміння застосовувати знання у практичних ситуаціях здійснення освітньої

<p>прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p>	<p>діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p>
<p>РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p>	<p>РН2. Демонструє вміння використовувати інновації у професійній діяльності, у тому числі цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p>
<p>РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p>	<p>РН3. Називає і описує сучасні форми та методи освітньої діяльності, наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність, демонструє вміння планувати власну освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p>
<p>РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.</p>	<p>РН4. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал з хімії (інтегрованого курсу) відповідно до умов освітнього процесу, потреб формування мовно-комунікативних умінь та ключових компетентностей здобувачів освіти</p>
<p>РН5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.</p>	<p>РН 5. Називає і аналізує шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки та я-ідентичності.</p>
<p>РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних</p>	<p>РН6. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну, етичну, рівноправну та безпечну</p>

<p>досліджень; <i>описує</i> апарат науково-педагогічного дослідження, <i>демонструє</i> навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.</p>	<p>взаємодію з учасниками освітнього процесу</p>
<p>РН7. <i>Визначає, аналізує та характеризує</i> педагогічні інновації, <i>демонструє</i> вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p>	<p>ПРН1. <i>Вміє</i> чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки</p>
<p>РН8. <i>Описує</i> показники якості педагогічної діяльності, <i>аналізує</i> можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, <i>визначає</i> індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, <i>обирає</i> ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p>	<p>ПРН2. <i>Демонструє</i> знання та уміння проектування освітнього процесу з хімії у закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей здобувачів освіти, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності відповідно до сучасних освітніх тенденцій, уміє організовувати і проводити дослідницьку діяльність здобувачів освіти.</p>
<p>РН9. <i>Демонструє</i> уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.</p>	<p>ПРН3. <i>Вміє</i> добирати, проектувати та <i>використовувати</i> в освітньому процесі інноваційні технології, методики, сучасні засоби навчання хімії, відкриті інформаційні ресурси, цифрові технології та <i>демонструє</i> уміння створення власних інформаційних ресурсів з хімії дидактичного призначення.</p>
<p>РН10. <i>Називає і аналізує</i> шляхи мотивації учнів до саморозвитку, <i>демонструє</i> вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.</p>	<p>ПРН4. <i>Вміє</i> <i>проводити</i> об'єктивний контроль результатів навчання та <i>розробляти</i> діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості в здобувачів освіти предметної компетентності з хімії.</p>
<p>РН11. <i>Демонструє</i> уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p>	<p>ПРН5. <i>Вміє інтегрувати</i> сучасні здобутки хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою проектування та розробки змісту дисциплін, курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії</p>

<p>РН12. <i>Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</i></p>	<p>ПРН6. <i>Демонструє здатність до формування в здобувачів освіти переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.</i></p>
<p>РН13. <i>Демонструє здатність діяти автономно і в команді.</i></p>	
<p>РН14. <i>Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</i></p>	
<p>ПРН1. <i>Вміє чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки, орієнтуватися в певній області хімії в межах, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти.</i></p>	
<p>ПРН2. <i>Демонструє знання та вміння проектування освітнього процесу з хімії на рівні профільної середньої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей учнів, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.</i></p>	
<p>ПРН3. <i>Вміє використовувати в освітньому процесі сучасні засоби навчання хімії, відкриті інформаційні ресурси, цифрові технології та демонструє вміння створення власних інформаційних ресурсів з хімії дидактичного призначення.</i></p>	
<p>ПРН4. <i>Вміє проводити об'єктивний контроль результатів навчання та розробляти діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості в учнів предметної компетентності з хімії.</i></p>	

<p>ПРН5. <i>Вміє інтегрувати</i> сучасні здобутки хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою розробки змісту курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії та їх проектування.</p>	
<p>ПРН6. <i>Вміє проводити</i> наукові дослідження в галузі теорії та методики навчання хімії, узагальнення одержаних результатів, впроваджувати їх в освітній процес, а також організовувати і проводити дослідну діяльність учнів в урочний і позаурочний час.</p>	
<p>ПРН7. <i>Демонструє здатність</i> до формування в учнів переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.</p>	

Пропозиції Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Редакція проєкту Стандарту	Пропозиція змін	Обґрунтування / коментар
<p><i>Розділ II Загальна характеристика:</i></p> <p>Професійна(і) кваліфікація(ї): Вчитель (назва предмету)², викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)</p>	<p>Викласти в редакції:</p> <p>«Вчитель (назва предмету)³, викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)».</p> <p>Відповідних змін потребує підпункт «Кваліфікація в дипломі».</p>	<p>Ураховуючи Постанову КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 Про затвердження Національної рамки кваліфікацій (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 509 від 12.06.2019 № 519 від 25.06.2020), Національний класифікатор професій ДК 003:2010 (затверджений наказом Держспоживстандарту України №327 від 28.07.2010 р. зі змінами), наявну практику акредитації освітніх програм за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), зауваження та рекомендації ЕГ і ГЕР Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти доцільно звузити професійну</p>

² Крім предметної спеціалізації 014.15 Середня освіта (Природничі науки), за якою на другому (магістерському) рівні вищої освіти присвоюється професійна кваліфікація «вчитель природничих наук, фізики, хімії, біології, викладач фахової передвищої, ~~вищої~~ освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі»

³ Крім предметної спеціалізації 014.15 Середня освіта (Природничі науки), за якою на другому (магістерському) рівні вищої освіти присвоюється професійна кваліфікація «вчитель природничих наук, фізики, хімії, біології, викладач фахової передвищої, ~~вищої~~ освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі»

		кваліфікацію до предметної області спеціальності 014 Середня освіта.
<p><i>Розділ II Загальна характеристика:</i></p> <p>Опис предметної області: Об'єкт вивчення: організація і забезпечення освітнього процесу у закладах освіти; педагогічні теорії, концепції, методики викладання освітніх і спеціальних дисциплін.</p>	<p>Викласти в редакції:</p> <p>Опис предметної області: Об'єкт вивчення: організація і забезпечення освітнього процесу у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти; педагогічні теорії, концепції, методики викладання навчання освітніх і спеціальних дисциплін.</p>	<p>Ураховуючи Постанову КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 Про затвердження Національної рамки кваліфікацій (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 509 від 12.06.2019 № 519 від 25.06.2020), Національний класифікатор професій ДК 003:2010 (затверджений наказом Держспоживстандарту України №327 від 28.07.2010 р. зі змінами), наявну практику акредитації освітніх програм за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), зауваження та рекомендації ЕГ і ГЕР Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти доцільно звузити професійну кваліфікацію до предметної області спеціальності 014 Середня освіта.</p>
<p><i>Розділ II Загальна характеристика:</i></p> <p>Працевлаштування випускників: Заклади освіти, науково-дослідні та методичні установи тощо відповідно до</p>	<p>Викласти в редакції:</p> <p>«Працевлаштування випускників: Заклади загальної середньої і фахової передвищої освіти, науково-дослідні та</p>	<p>Ураховуючи Постанову КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 Про затвердження Національної рамки кваліфікацій (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 509 від</p>

<p>специфіки освітньої програми закладу вищої освіти.</p>	<p>методичні установи тощо відповідно до специфіки освітньої програми закладу вищої освіти.».</p> <p>Або: «Працевлаштування випускників: заклади загальної середньої, фахової передвищої освіти, позашкільні навчально-виховні заклади, центри розвитку дитини, лабораторії, центри професійного розвитку педагогів, відділи освіти, приватні установи.».</p>	<p>12.06.2019 № 519 від 25.06.2020), Національний класифікатор професій ДК 003:2010 (затверджений наказом Держспоживстандарту України №327 від 28.07.2010 р. зі змінами), наявну практику акредитації освітніх програм за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), зауваження та рекомендації ЕГ і ГЕР Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти доцільно звузити професійну кваліфікацію до предметної області спеціальності 014 Середня освіта.</p>
<p><i>Розділ III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання</i></p> <p>Для здобуття освітнього рівня «магістр» можуть вступати особи, що здобули освітній рівень «бакалавр».</p>	<p>Викласти в редакції:</p> <p>«Для здобуття освітнього рівня «магістр» можуть вступати особи, що здобули освітній рівень «бакалавр», «магістр» та/або освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст» з інших галузей та спеціальностей.</p>	<p>Задля розширення прав осіб, які можуть розпочати навчання за ОП на умовах так званого перехресного вступу необхідно прописати в СВО таку можливість.</p>
<p><i>Розділ IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти</i></p>	<p>Викласти в редакції:</p> <p>«Мінімальний обсяг навчальних і виробничих практик (включно з</p>	<p>Розуміючи важливість практичної підготовки майбутніх учителів, враховуючи Концепцію розвитку педагогічної освіти, наявну практику</p>

<p>Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на всі види практик. Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи).</p>	<p>магістерським дослідженням) – не менше 30 кредитів ЄКТС».</p> <p>Або: Відсоток усіх видів практик (включно з магістерським дослідженням) освітньої програми (90 кредитів) у відношенні до її загального обсягу – мінімум 33 % (30 кредитів).</p>	<p>акредитації освітніх програм за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), зауваження та рекомендації ЕГ і GER Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти доцільно збільшити мінімальний обсяг практичної підготовки.</p>
<p><i>Розділ IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти</i></p> <p>Якщо освітня програма передбачає поєднання предметних спеціальностей, то кількість кредитів ЄКТС на додаткову спеціальність має бути достатньою для формування компетентностей відповідних предметних спеціальностей.</p>	<p>Викласти в редакції:</p> <p>«Якщо освітня програма передбачає поєднання предметних спеціальностей, то обсяг освітніх компонентів ЄКТС, що може бути співвіднесений з відповідними предметними спеціальностями, має бути приблизно однаковий».</p>	<p>Ураховуючи вимоги до міждисциплінарних освітніх програм, затверджених наказом МОН від 01.02.2021 р. №128 доцільно зазначити норму, яка регламентуватиме міждисциплінарність освітньої програми.</p>
<p><i>IX Вимоги професійних стандартів (за їх наявності)</i></p> <p>Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ: Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель</p>		<p>Розробники проекту СВО за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) пропонують присвоєння професійної кваліфікації викладача, при цьому в розділі Вимоги професійних стандартів не згадуючи стандарт на групу професій «Викладачі закладів</p>

<p>закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)".</p>		<p>вищої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки та сільського господарства від 23.03.2021 року №610 та не обґрунтовуючи наслідки для цілей, програмних результатів та змісту освітніх програм вимоги до присвоєння даної кваліфікації.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<p>Доповнити пунктом: Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.</p>	
<p>Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)</p>	<p>Доповнити пунктом: Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.</p>	

Пропозиції кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

V Перелік обов'язкових компетентностей випускника

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі професійної діяльності, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати **освітні** проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність розробляти та презентувати освітні та навчальні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

Чи не повторюють ЗК6 і ЗК 7 одна одну? Можливо, об'єднати їх в одну?

Додатково для освітньо-наукових програм:

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті, спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність використовувати іноземні мови у професійній діяльності, спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях.

ЗК9. Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у процесі науково-дослідницької діяльності, як власної, так і здобувачів освіти.

***Фахові компетентності,
спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)***

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення **інтегрованого навчання**.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність до моделювання змісту навчання, формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення освітнього процесу.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність формувати в здобувачів освіти культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ФК10. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність до організації та виконання науково-дослідницької діяльності у закладах освіти.

Компетентності предметних спеціальностей (ПК)

014.06 Середня освіта (Хімія)

ПК1. Здатність чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки, **орієнтуватися в певній області хімії в межах**, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та оперувати ними в межах, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти; критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки.

ПК2. Здатність до **проектування** освітнього процесу з хімії **на рівні профільної середньої освіти** з урахуванням освітніх потреб, здібностей **учнів**, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність до планування та реалізації освітнього процесу з хімії в закладах освіти різних рівнів з урахуванням освітніх потреб, здібностей здобувачів освіти, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного контролю результатів навчання та розробки діагностичного інструментарію для з'ясування рівня сформованості **в учнів** предметної компетентності з хімії.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність до здійснення об'єктивного контролю результатів навчання та розробки діагностичного інструментарію для з'ясування рівня сформованості предметної компетентності з хімії у здобувачів освіти.

ПК5. Здатність до інтегрування сучасних здобутків хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою розробки **змісту курсів за вибором** і спеціальних курсів з хімії **та їх проектування**.

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність до інтегрування сучасних здобутків хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету хімія, у тому числі для розробки змісту факультативів, курсів за вибором тощо.

ФК6. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі теорії та методики навчання хімії, узагальненні одержаних результатів, впровадженні їх в освітній процес, а також до організації і проведення дослідної діяльності учнів в урочний і позаурочний час.

Пропонуємо в такому формулюванні: **ПК6.** Здатність до реалізації науково-дослідницької діяльності з хімії та методики навчання хімії, узагальнення одержаних результатів, впровадження їх у професійну діяльність, а також до організації і проведення дослідницької діяльності здобувачів освіти.

ПК7. Здатність до формування в учнів переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.

Враховуючи Указ Президента <https://mon.gov.ua/ua/nauka/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-tehnologij/analitichni-materiali/cili-stalogo-rozvitku>

Пропонуємо в такому формулюванні: Здатність до усвідомлення значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії сталого розвитку та формування такого усвідомлення у здобувачів освіти.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК8. Здатність організовувати освітній процес у вищій школі на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні хімічних дисциплін.

Пропонуємо в такому формулюванні / або виключити, як таку, що частково повторює попередні: Здатність організовувати освітній процес у закладах освіти на засадах особистісно зорієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні навчальних дисциплін.

VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН5. *Описує* методику розробки освітніх проєктів, *пояснює* зміст та призначення їх етапів, *аналізує* спроможність управління процесом їх впровадження, *прогнозує* очікувані результати.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Описує* методику розробки освітніх або навчальних проєктів, *пояснює* зміст та призначення їх етапів, *аналізує* спроможність управління процесом їх впровадження, *прогнозує* очікувані результати.

РН6. *Визначає і характеризує* основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; *описує* апарат науково-педагогічного

дослідження, *демонструє* навички презентації результатів **науково-педагогічного дослідження**.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Визначає і характеризує* основні принципи, закони та методики; *описує* апарат науково-дослідницької діяльності; *демонструє* навички презентації результатів науково-дослідницької діяльності.

РН9. *Демонструє* вміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов **навчального процесу**, потреб формування **ключових компетентностей та інтегрованого навчання**.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Демонструє* вміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов освітнього процесу, потреб формування ключових і предметних компетентностей.

РН10. *Називає і аналізує шляхи* мотивації учнів до саморозвитку, *демонструє* вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Називає, аналізує та демонструє* вміння використовувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, *демонструє* вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН14. *Демонструє* дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та *демонструє* вміння формувати її **в учнів**.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Демонструє* дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та *демонструє* вміння формувати її у здобувачів освіти.

Додатково для освітньо-наукових програм:

РН15. *Застосовує міжнародні та національні стандарти* і практики в професійній діяльності, *демонструє здатність* спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях **державною та іноземними мовами**.

Просимо звернути увагу, що в **Переліку обов'язкових компетентностей випускника** не йде мова про спілкування державною мовою. Тоді як у **Програмних результатах навчання** це формулювання з'являється. До того ж спілкуватися державною мовою необхідно не лише з експертами, а також з іншими учасниками освітнього процесу, в педагогічному колективі тощо.

Про які міжнародні та національні стандарти йде мова у контексті підготовки здобувачів освіти?

РН18. *Пояснює* зміст, структуру і особливості **науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти**; *демонструє* навички її провадження.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Пояснює* зміст, структуру і особливості науково-дослідницької діяльності у закладах освіти; *демонструє* навички її провадження.

Програмні результати навчання для предметних спеціальностей (ПРН)

014.06 Середня освіта (Хімія)

ПРН1. *Вміє* чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки, **орієнтуватися в певній області хімії в межах,** ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Вміє* чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та оперувати ними в межах, ширших за обсяг навчальної програми з хімії для закладів загальної середньої освіти; критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки.

ПРН2. *Демонструє знання та уміння* проектування освітнього процесу з хімії **на рівні профільної середньої освіти з** урахуванням освітніх потреб, здібностей учнів, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Демонструє знання та уміння* до планування та реалізації освітнього процесу з хімії в закладах освіти різних рівнів з урахуванням освітніх потреб, здібностей здобувачів освіти, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПРН4. *Вміє проводити* об'єктивний контроль результатів навчання та *розробляти* діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості в **учнів** предметної компетентності з хімії.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Вміє проводити* об'єктивний контроль результатів навчання та *розробляти* діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості предметної компетентності з хімії у здобувачів освіти.

ПРН5. *Вміє інтегрувати* сучасні здобутки хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету **з метою розробки змісту курсів за вибором і спеціальних курсів** з хімії та їх проектування.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Вміє інтегрувати* сучасні здобутки хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету хімія, у тому числі для розробки змісту факультативів, курсів за вибором тощо.

ПРН6. *Вміє* **проводити** наукові дослідження в галузі теорії та методики **навчання хімії,** узагальнення одержаних результатів, впроваджувати їх в освітній процес, а також організовувати і проводити дослідну діяльність учнів в урочний і позаурочний час.

Пропонуємо в такому формулюванні: *Вміє реалізовувати* науково-дослідницьку діяльність з хімії та методики навчання хімії, *проводити* узагальнення одержаних результатів, впроваджувати їх у професійну діяльність, а також до організації і проведення дослідницької діяльності здобувачів освіти.

ПРН7. *Демонструє здатність* до формування в учнів **переконань** щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії

збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.

Пропонуємо в такому формулюванні: Демонструє здатність до усвідомлення значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії сталого розвитку та формування такого усвідомлення у здобувачів освіти.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. Демонструє уміння організувати освітній процес у вищій школі на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні хімічних дисциплін.

Пропонуємо в такому формулюванні:

Демонструє уміння організувати та освітній процес у закладах освіти на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні навчальних дисциплін.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи або публічного захисту кваліфікаційної роботи та комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності.</p> <p>Пропонуємо конкретизувати формулювання:</p> <p>Для “моноспеціальностей”. Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи або комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності.</p> <p>Для “подвійних спеціальностей”. Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та комплексного кваліфікаційного іспиту з додаткової спеціальності.</p>
Вимоги до атестаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит має оцінити рівень досягнення результатів навчання, визначених Стандартом та освітньою програмою.

<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>Кваліфікаційна робота має бути спрямована на розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі середньої освіти (за предметною спеціальністю), що включає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Цей абзац пропонуємо в такому формулюванні: Кваліфікаційна робота має бути спрямована на розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі професійної діяльності, що включає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Вважаємо, що наведене формулювання не буде відповідати професійній кваліфікації випускника магістратури, заявленої в цьому Стандарті.</p> <p>У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недоброчесності.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p>
--	--

Пропозиції кафедри історії України й всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

1. Підтримуємо визначення обсягу освітньо-професійних програм 90-120 кредитами ЄКТС, що дозволить дворічний термін навчання в магістратурі і полегшить працевлаштування випускників в заклади освіти (літній період).

2. Схвалюємо визначення Стандартом спрямування мінімуму 35% обсягу освітньої програми на забезпечення результатів навчання за спеціальністю, 10% на підготовку магістерського дослідження. Це визнання важливості теоретичної підготовки з історії та формування стійких навичок дослідницької діяльності.

3. Схвально оцінюємо доповнення переліку загальних та фахових компетентностей ПРЕДМЕТНИМИ компетентностями з відповідної спеціальності (історія).

4. Принципово важливою і необхідною вважаємо концептуалізацію змісту освітньо-наукових програм як дослідження предметної області

відповідної спеціальності (історії), а не виключно проблеми її дидактики. Це суттєво диверсифікує тематику магістерських досліджень.

5. Вважаємо вдалим поєднання фахових та предметних ПРН, підтримуємо акцент на значущості теоретико-методологічної та історіографічної підготовки магістрів освіти з історії, орієнтованість змісту ОП на проблеми українського державотворення, міжнародного співробітництва та інтеграції України, глобальної історії та світової політики.

6. Підтримуємо запропонований в Проєкті Стандарту підхід до підсумкової атестації.

Пропозиції Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

У процесі громадського обговорення Проєкту стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Історія) (за предметними спеціальностями) проєктна група ОП «Історія в закладах освіти» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня (гарант – к.і.н., доц. Лариса Ямпольська) прийшла до наступних висновків.

Зазначений Проєкт має важливе значення для стандартизації вищої педагогічної освіти, подальшого оновлення освітніх програм за предметними спеціальностями, проте деякі його положення потребують роз'яснення та доопрацювання, зокрема:

1. Професійна кваліфікація і кваліфікація в дипломі «Вчитель (назва предмету), викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)» не відображає специфіки професійної (професійно-технічної) освіти, яка є важливою ланкою системи освіти і закріплена у Законі України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» 1998 р., із наступними змінами. Вона залишилася поза увагою і в Проєкті стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01 Освіта / Педагогіка). Працевлаштування випускників зазначене загальною фразою: «Заклади освіти, науково-дослідні та методичні установи тощо відповідно до специфіки освітньої програми закладу вищої освіти» й вимагає більшої конкретизації.

2. Виникають питання до формулювання деяких програмних результатів навчання для предметних спеціальностей (ПРН) 014. Середня освіта (Історія), які містять повтори, зокрема:

ПРН12. *Здатність до соціальної взаємодії*, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму.

ПРН14. *Здатність до співпраці та інтеграції* в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань.

ПРН14. вимагає пояснень: «...безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань», його контекст є незрозумілим.

3. У Додатках подається таблиця «Матриці відповідності предметних результатів навчання та компетентностей, визначених Стандартом для спеціальностей». Відсутня відповідність загальних і спеціальних (фахових) компетентностей результатам навчання (у Проекті стандарту для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти вона добре структурована). На наш погляд, її треба додати, оскільки це важливо для оновлення освітніх програм.

4. Згідно Проекту: мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи). На наш погляд, не треба встановлювати щодо цього питання часові рамки.

Пропозиції Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Поточна редакція проекту	Зауваження та пропозиції ПНПУ імені В. Г. Короленка
III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання	
Для здобуття освітнього рівня «магістр» можуть вступати особи, що здобули освітній рівень «бакалавр».	<i>Вважаємо за доцільне конкретизувати загальні умови вступу та умови вступу для осіб, які мають освітній рівень «Спеціаліст» та осіб перехресного вступу на спеціальність.</i>
IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на всі види практик. Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи).	<i>У розділі IV вказані мінімальні пороги для практик і підготовки магістерського дослідження; варто було б також вказати максимальну «стелю» для певної стандартизації і запобігання потенційних зауважень із боку акредитаційних комісій. Також вважаємо, що стандарт ВО у такій редакції не сприяє імплементації норм Концепції розвитку педагогічної освіти (Наказ МОН України від 16.07.2018 р. № 776) та створює додаткову колізію – неузгодженість серед нормативно-правових документів Міністерства.</i>
Якщо освітня програма передбачає поєднання предметних	<i>Вважаємо за доцільне конкретизувати кількість кредитів</i>

спеціальностей, то кількість кредитів ЄКТС на додаткову спеціальність має бути достатньою для формування компетентностей відповідних предметних спеціальностей.	<i>ЄКТС на додаткову спеціальність та додаткову спеціалізацію для уникнення суб'єктивності в оцінюванні при акредитаційних процедурах.</i>
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інноваційні, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт	ЗК3. Здатність планувати освітню діяльність та управляти нею, забезпечувати та оцінювати/самооцінювати якість виконуваних робіт.
ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.	ЗК6. Здатність розробляти та <u>презентувати освітні проєкти</u> , управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.
	<i>Вважаємо за доцільне ЗК 6 і ЗК 7 поміняти місцями і першою зробити здійснення науково-педагогічних досліджень, а наступною – управління і презентування результатів.</i>
Додатково для освітньо-наукових програм:	
ЗК9. Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності.	<i>Вважаємо, що ЗК9 не додає нічого принципово нового до ЗК7.</i>
Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)	
ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.	ФК1. Здатність до поглиблення знань, <u>удосконалення вмінь, навичок, розширення набутого досвіду із предметної області</u> та професійної діяльності.
ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів	ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування <u>у здобувачів освіти</u> ключових і

ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.	<u>предметних компетентностей, навичок роботи в команді та здійснення інтегрованого навчання.</u>
ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.	ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації <u>здобувачів освіти</u> до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.
ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.	ФК6. Здатність до <u>безпечної та конструктивної</u> взаємодії з учасниками освітнього процесу.
ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	<i>Вважаємо, що у ФК 6 і ФК 7 йдеться про один і той самий безпековий аспект, єдина відмінність – наявність інклюзивності у ФК 7.</i>
ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.	ФК 8. Здатність формувати у <u>здобувачів освіти</u> культуру <u>толерантного ставлення до іншомислення</u> , академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.
	<i>Додати: ФК 9. Здатність працювати зі здобувачами на засадах «педагогіки партнерства», особистісно орієнтованої моделі освіти.</i>
Додатково для освітньо-наукових програм:	
ФК10. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.	ФК10. Здатність до виконання <u>навчально-виховної та науково-дослідницької діяльності</u> у закладах <u>повної загальної середньої, професійної, фахової передвищої та вищої рівнів освіти</u>
014.02. Середня освіта (Мова і зарубіжна література (із зазначенням мови))	
ПК1. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.	ПК1. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні <u>траєкторії здобувачів освіти</u> з іноземної мови та зарубіжної літератури.

<p>ПК2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.</p>	<p>ПК2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої, <u>фахової передвищої</u> та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.</p>
<p>ПК6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.</p>	<p>ПК6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і <u>зарубіжної літератури</u>, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої, <u>фахової передвищої</u> та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.</p>
<p>014.03. Середня освіта (Історія)</p>	
<p>ПК1. Знати закони наукового, соціального і професійного мислення, володіння комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, здатність практично послуговуватись методами історичного дослідження</p>	<p>ПК1. Здатність вивчати закони наукового, соціального і професійного мислення, <u>володіти</u> комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, практично послуговуватись методами історичного <u>пізнання</u>.</p>
<p>ПК2. Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань.</p>	<p>ПК2. Здатність визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції, <u>новітні методологічні підходи</u> для аналізу й пояснень <u>періодизацій історичних подій</u>, фактів, явищ, процесів, <u>причинно-наслідкових зв'язків, закономірностей</u>; використовувати комплекс <u>набутих професійних компетентностей</u> для вирішення науково-практичних і <u>навчально-виховних завдань</u>.</p>
<p>ПК3. Знати та розуміти наукові основи певної тематичної області, методології дослідження</p>	<p>ПК3. Здатність знати та розуміти наукові основи <u>певних тематичних областей</u>, <u>методологічні засади</u></p>

<p>історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах</p>	<p>досліджень історичного процесу в <u>міждисциплінарному, гендерному, полікультурному, україноцентричному, європейському та світовому контекстах, вміти</u> <u>послугуватися ними в освітньому процесі відповідно до спроектованих результатів навчання; активно долучатися до діяльності професійних спільнот.</u></p>
<p>ПК4. Оволодіння основними історичними концепціями, поняттями, судженнями; здатність критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ української та всесвітньої історії</p>	<p>ПК4. <u>Здатність до акумулювання та вживання історіографічного доробку вітчизняної та світової гуманітаристики, понятійно-категоріального апарату історії та методики навчання історії, новітніх методологічних і методичних принципів щодо критичного аналізу історичних джерел, систематизації та узагальнення історичного матеріалу, оцінювання та самооцінювання результатів наукових досліджень; висування власних ідей і гіпотез; моделювання історичних процесів та явищ; відтворення та інтерпретування подій української та всесвітньої історій.</u></p>
<p>ПК5. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів</p>	<p>ПК5. Здатність забезпечувати в <u>навчально-виховному середовищі</u> сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від індивідуальних <u>прав, потреб, можливостей, здібностей та інтересів; конструювати освітній процес; моделювати педагогічні ситуації; проектувати педагогічну діяльність; використовувати традиційні та нетрадиційні форми навчання історії.</u></p>
<p>ПК6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності</p>	<p>ПК6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, самостійно здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній</p>

	<u>діяльності, застосовувати сучасні методики, освітньо-інноваційні, інформаційно-комунікативні технології навчання та популяризації історії.</u>
ПК7. Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.	ПК7. <u>Здатність до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаності у власних силах, рефлексії та самоаналізу.</u>
ПК8. Виявляти знання та розуміння наукових основ певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах та вміння моделювати їх у зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання	ПК8. <u>Здатність планувати, виконувати та презентувати власні наукові дослідження з історії та методики навчання історії.</u>
ПК9. Здатність до соціальної комунікації; розуміння та сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти	ПК9. <u>Здатність володіти хронологічною, просторовою, інформаційною, мовленнєвою, логічною та аксіологічною складниками історичної компетентності.</u>
ПК11. Спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій історії	ПК11. Спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення <u>квантитативних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних, соціально-економічних і державотворчих процесів; виокремлювати спільні та відмінні риси окремих народів у певні періоди світовій історії.</u>
<i>014.04. Середня освіта (Математика)</i>	
ПК1. Здатність на основі знання фундаментальних розділів математики формулювати проблеми математично та в символній формі з метою їхнього аналізу й розв'язання.	ПК1. Здатність на основі знання фундаментальних розділів математики формулювати проблеми математичною мовою з метою їхнього аналізу й розв'язання.

ПК3. Здатність подавати математичні міркування та висновки з них у письмовій та усній формі, придатній для цільової аудиторії фахівців та нефахівців а також розуміти математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язання тієї самої задачі.	ПК3. Здатність подавати математичні міркування та висновки з них у письмовій та усній формі, придатній для цільової аудиторії фахівців та нефахівців а також розуміти математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язування тієї самої задачі.
ПК5. Здатність виражати терміни специфічної предметної області мовою математики.	<i>Вважаємо за необхідне змінити формулювання ПК5 через тавтологію: термін уже позначає поняття певної галузі.</i>
014.08. Середня освіта (Фізика)	
ПК5. Здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці в межах функціональних обов'язків викладача фізики	<i>Вважаємо, що ПК5 доцільно видалити, оскільки відбувається дублювання ФК6 і ФК7</i>
ПК6. Здатність до проведення освітніх досліджень та навчально-дослідницької діяльності з фізики та астрономії, упровадження STEM-освіти.	<i>Вважаємо, що доцільно виключити «та навчально-дослідницької діяльності з фізики та астрономії», оскільки ПК4 вже передбачає вищий рівень – керівництво такою діяльністю. Вважаємо, що «упровадження STEM-освіти» варто відокремити в окрему ПК.</i>
	<i>Вважаємо за доцільне включити ПК щодо формування вміння розв'язувати фізичні задач.</i>
014.13. Середня освіта (Музичне мистецтво)	
ПК5. Здатність до розуміння специфіки музичнориторичного тезаурусу національних музичних мов та його реалізації в музично-виконавській і музично-педагогічній діяльності.	ПК5. Здатність до розуміння специфіки музичнориторичного тезаурусу <u>української та інших</u> національних музичних мов та його реалізації в музично-виконавській і музично-педагогічній діяльності.
<u>Додати: 014.017. Середня освіта (Хореографія)</u>	
	<i>Додати: ПК 1. Здатність володіти системою педагогічних категорій з метою вирішення дослідницьких і практичних завдань, вільно оперувати категоріально-понятійним апаратом педагогіки та психології</i>

	загальної середньої та позашкільної освіти та методами педагогічних досліджень, здійснювати актуальне наукове дослідження з проблем мистецької освіти і хореографічного мистецтва.
	<i>Додати: ПК 2.</i> Здатність демонструвати знання сучасних тенденцій розвитку світового хореографічного мистецтва, орієнтуватись у новітніх концепціях, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.
	<i>Додати: ПК 3.</i> Здатність організовувати освітній процес із хореографії у закладах загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої та вищої освіти.
	<i>Додати: ПК 4.</i> Здатність до розроблення та реалізації навчальних і наукових проєктів з хореографії та впровадження їх в освітній процес, створення власного авторського хореографічного тексту, розробки концепції хореографічного твору, вибудовування хореографічної композиції.
	<i>Додати: ПК 5</i> Здатність використовувати сучасні знання з психології, педагогіки та дисциплін мистецького спрямування в освітньому процесі закладів загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої та вищої освіти.
	<i>Додати: ПК 6.</i> Здатність демонструвати власну хореографічно-виконавську, балетмейстерську та художньо-педагогічну майстерність, вільно володіти хореографічною лексикою, застосовувати набуті виконавські

	навички в концертно-сценічній діяльності.
	<i>Додати: ПК 7.</i> Уміння діагностувати й коригувати власну професійну діяльність, оцінювати педагогічний досвід у галузі хореографії.
	<i>Додати: ПК 8.</i> Здатність здійснювати інтеграцію змісту, форм і методів навчання педагогічної й хореографічної освіти.
<i>Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей</i>	
РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, <u>інноваційні</u> , інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.
РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових <u>і предметних</u> компетентностей та інтегрованого навчання.
РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.	РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, самовдосконалення, самонавчання, об'єктивного самооцінювання та самореалізації в майбутньому житті.
РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.	<i>Вважаємо, що РН11 та РН12 мають ідентичний зміст.</i>
РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.	

	<p><i>Вважаємо, що жоден із РН не передбачає оволодіння фаховими знаннями як такими в принципі. РН 1 – функціональність знання; РН 2 – інструментальність; РН 3-4 – орієнтованість на управління проектами; РН 5-6 – структурний підхід в розробці освітніх проектів; РН 7,8,9 – рефлексивно-аналітичні компоненти професійної діяльності; РН 10,11,12 – організаційно-методичні сторони взаємодії в освітньому середовищі; РН 13 – софт скілз, РН 14 – академічна доброчесність.</i></p>
<p>014.01. Середня освіта (Українська мова і література)</p>	
<p>ПРН2. Володіє вміннями виконувати власне дослідження (проект, освітній практико орієнтований проект), Вважаємо, що ПРН2 змістовно дублює РН3. узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах, навчально-методичних посібниках тощо).</p>	<p><i>Вважаємо, що ПРН2 змістовно дублює РН3.</i></p>
<p>ПРН3. Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.</p>	<p><i>Вважаємо, що ПРН2 змістовно дублює РН3.</i></p>
<p>ПРН4. Уміє застосовувати різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні композиційні, жанрові та стилістичні особливості.</p>	<p><i>У ПРН 4 йдеться про мовознавчі і літературні методи дослідження й аналізу, у той час, як застосування здійснюється – лише до «літературних» текстів.</i></p>
<p>ПРН6. Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.</p>	<p><i>Вважаємо, що ПРН6 у змістовому плані збігається з ПРН3.</i></p>

<p>ПРН7. Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.</p>	<p>ПРН7. Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої <u>компетентності</u> здобувачів освіти.</p>
<p>014.02. Середня освіта (Мова і зарубіжна література (із зазначенням мови))</p>	
<p>ПРН1. Демонструє граматичну правильність, лексичний діапазон і соціолінгвістичну відповідність власного мовлення, вільно володіє сучасними лексикограматичними, орфоепічними, орфографічними та пунктуаційними нормами англійської мови для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування в усному і писемному мовленні; конструє стилістично довершений текст певного стилю.</p>	<p><i>У ПРН 1 вказана лише «англійська мова» – мається на увазі, вірогідно, іноземна. Вважаємо, що перерахування аспектів оволодіння виглядає зайвим, адже ПКЗ цієї спеціальності чітко визначає рівень С1, що не вимагає додаткового пояснення.</i></p>
<p>ПРН4. Здійснює міжкультурну комунікацію і долає міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знання основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови; знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.</p>	<p><i>У ПРН 4 йдеться про «долання міжкультурних бар'єрів», що стилістично виглядає недоречним і зайво патетичним; вчергове говориться виключно про «англійську мову». Частина речення зі «знанням світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури» варто переосмислити – і в логіці послідовності компонентів, і у сенсі слововживання.</i></p>
<p>ПРН5. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p>	<p><i>У ПРН5 говориться про «гуманістичний потенціал іноземної мови та культури». Вважаємо, що формулювання нелогічне, адже мова є частиною культури; у контексті спеціальності мається, вірогідно, на увазі «іноземної мови та зарубіжної літератури».</i></p>
<p>ПРН7. Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати</p>	<p><i>Вважаємо, що ПРН7 багато в чому дублює ПРН1, ПРН2 та РН2.</i></p>

<p>наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.</p>	
<p>014.09. Середня освіта (Інформатика)</p>	
<p>ПРН2. Демонструє теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і предметних інформатичних компетентностей.</p>	<p>ПРН2. Демонструє теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і предметних інформатичних компетентностей, <u>володіє основами професійної культури.</u></p>
<p>Додати: 014.017 Середня освіта (Хореографія)</p>	
	<p>Додати: ПРН 1. Демонструвати знання специфіки організаційної роботи педагога-хореографа в танцювальному колективі, методики навчання хореографії в закладах загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої та вищої освіти.</p>
	<p>Додати: ПРН 2. Виявляти основні закономірності і тенденції розвитку світового хореографічного мистецтва та особливостей цього процесу в сучасних умовах.</p>
	<p>Додати: ПРН 3. Використовувати професійно-профільовані знання, вміння й навички з теорії та методики викладання основних хореографічних дисциплін при розв’язанні психолого-педагогічних, навчально-виховних, творчих і науково-методичних завдань у закладах загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої та вищої освіти.</p>

	<i>Додати: ПРН 4.</i> Демонструвати виконавські навички під час педагогічної діяльності та сценічної практики, вміти створювати танцювальні композиції на основі різноманітної хореографічної лексики.
	<i>Додати: ПРН 5.</i> Демонструвати вміння добирати методи, прийоми, засоби викладання, адекватні меті й змісту навчання хореографічного мистецтва у закладах загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої та вищої освіти; організовувати та активізувати художньо-творчу роботу учнів.
	<i>Додати: ПРН 6.</i> Інтегрувати базові знання з теорії та методики викладання танців (за видами).
	<i>Додати: ПРН 7.</i> Використовувати гуманістичний потенціал світового танцювального мистецтва у формуванні ціннісної сфери майбутнього фахівця, сприймати хореографічний твір як мистецьке явище, його художню своєрідність, особливості стилю балетмейстера, розглядати його в контексті розвитку культури, популяризувати хореографічне мистецтво в процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності, зокрема, профорієнтаційної роботи.
	<i>Додати: ПРН 8.</i> Виявляти здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних мистецько-педагогічних процесів та інновацій, генерування нових ідей під час вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.
	<i>Додати: ПРН 9.</i> Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі аналізу феноменів хореографічної культури, організовувати пошук, самостійний

	відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії.
--	--

Таблиця 2.1

Матриці відповідності предметних результатів навчання та компетентностей, визначених Стандартом для спеціальностей:

Додати: **014.17 Середня освіта (Хореографія)**

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)							
	ПК-1	ПК-2	ПК-3	ПК-4	ПК-5	ПК-6	ПК-7	ПК-8
ПРН-1		+	+	+	+	+		+
ПРН-2		+	+					
ПРН-3	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-4				+		+		+
ПРН-5			+	+	+	+	+	+
ПРН-6	+	+	+		+	+		+
ПРН-7		+					+	+
ПРН-8	+	+					+	+
ПРН-9	+	+		+				+

Просимо внести до Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта другого (магістерського) рівня позицію 014 Середня освіта (Хореографія) у зв'язку із регіональними потребами у фахівцях цього профілю в закладах загальної середньої освіти, позашкільної, фахової перед вищої та вищої освіти тощо.

Пропозиції Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

1) Розділ IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти (абзац 4) вписати в такій редакції: «Мінімум 20% обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на всі види практик»; (абзац 5) вписати в такій редакції: «Мінімум 10% обсягу освітньо-наукової програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи)».

2) У розділі V Перелік обов'язкових компетентностей випускника у формулюванні загальних компетентностей (ЗК2, ЗК4) пропонуємо вилучити зв'язок з предметною областю, оскільки відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти під загальними компетентностями розуміються такі універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої

професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку. Зазначені вище компетентності пропонуємо вписати у такій редакції:

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, бути критичним і самокритичним.

3) У розділі **V Перелік обов'язкових компетентностей випускника ЗК7** «Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати» та **ЗК9** «Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності» доцільно перенести до переліку фахових компетентностей, спільних для всіх предметних спеціальностей. Оскільки ці компетентності відображають предметну область спеціальності та мають професійну спрямованість.

4) У розділі **V Перелік обов'язкових компетентностей випускника** до переліку загальних компетентностей спеціальності пропонуємо додати компетентність «Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства». Оскільки наявність такої професійної компетентності для педагогів є необхідною для реалізації вимог чинного законодавства.

5) До загальних компетентностей у розділі **V Перелік обов'язкових компетентностей випускника** додати **ЗК8** Здатність володіти державною мовою у професійній діяльності як засобом збереження ідентичності української нації та зміцнення державної єдності України.

6) У розділі **V Перелік обов'язкових компетентностей випускника** скорелювати перелік фахових компетентностей, спільних для всіх предметних спеціальностей, з компетентностями професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (2020), додавши предметно-методичну компетентність, як-от: здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку здобувачів.

7) У розділі **V Перелік обов'язкових компетентностей випускника** фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей, ФК6, ФК7, ФК8 вписати в такій редакції, об'єднавши ФК6 та ФК7:

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу, у тому числі особами з особливими освітніми потребами.

ФК8. Здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності у професійній діяльності, формувати академічну культуру в здобувачів освіти.

ФК4, ФК5, ФК10 викласти в такій редакції:

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів та студентів (здобувачів освіти) ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів та студентів (здобувачів освіти) до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК10. Здатність до виконання науково-педагогічної діяльності у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

8) Пропозиції до переліку та змісту предметних компетентностей предметних спеціальностей:

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

— ПК3, ПК4 виписати в такій редакції:

ПК3. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи, прийоми та шляхи аналізу художнього твору.

ПК4. Здатність застосовувати поглиблені знання з мовознавства, літературознавства, для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень;

— додати ПК8 у такій редакції:

ПК8. Здатність свідомо сприймати літературні явища, критично мислити в процесі аналізу та інтерпретації художнього твору, володіти методикою формування читацької компетентності в здобувачів освіти.

014.03 Середня освіта (Історія)

— ПК4, ПК10, ПК11 викласти в такій редакції:

ПК4. Оволодіння основними історичними концепціями, поняттями, судженнями; здатність критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ вітчизняної та всесвітньої історії

ПК10. Розуміння розміщення, принципів відбору, застосування історіографічного доробку та архівних документів для реконструкції історії в українському і світовому контекстах, для комплексного дослідження історичних, суспільно-політичних, державотворчих, соціокультурних аспектів становлення та життєдіяльності народів світу.

ПК11. Спроможність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень і узагальнень щодо природи етнонаціональних і державотворчих процесів, наявності спільного та відмінного у світовій та вітчизняній історії;

— вилучити **ПК3**, як таку, що дублює зміст **ПК8**.

014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

— з огляду на те, що у профільній школі викладається курс «Біологія та екологія», то пропонуємо до формулювання компетентностей ПК1, ПК3, ПК4, ІК6, ПРН1, ПРН6 додати «екології» та викласти у такому формулюванні:

- **ПК1.** Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання біології, екології та здоров'я людини, доступно транслювати їх у

площину навчальних предметів біології, екології та основ здоров'я людини з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;

- **ПК3.** Здатність застосовувати та формувати знання з біології, екології та основ здоров'я людини для пояснення будови, взаємодії, взаємозв'язків, походження, класифікації, значення, використання, поширення і організації живого на різних рівнях.

- **ПК4.** Здатність організовувати і здійснювати дослідницьку діяльність з біології, екології та здоров'я людини в шкільній і позашкільній роботі.

- **ПК6.** Спроможність розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з біології, екології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій;

- з огляду на те, що шкільний курс «Основи здоров'я» у сучасній школі відповідно до Стандарту базової середньої освіти трансформується в інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», доцільно це врахувати і відобразити у формулюванні компетентностей та програмних результатів предметної спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

014 Середня освіта (Інформатика)

- ПК 1, ПК 3, ПК 5 виписати у такій редакції:

ПК1. Здатність розуміти концептуальні засади освіти в галузі інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики й цифровізації суспільства, використовувати теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і предметних цифрових компетентностей.

ПК3. Здатність визначати специфіку викладання інформатики у профільній школі, виявляти готовність до організації освітнього процесу з інформатики у профільних класах, розв'язувати задачі різного рівня складності з курсу інформатики різних профілів і вибіркового модулів, аналізувати та оцінювати ефективність їх розв'язання.

ПК5. Здатність розробляти й реалізовувати навчальні проекти з інформатики та проекти із залученням сучасних цифрових технологій з елементами автоматизації й робототехніки.

— додати ПК 9: здатність до розуміння тенденцій розвитку сучасних технологій 3D-моделювання і 3D-друку, моделювання автоматизованих та роботизованих пристроїв.

014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

— ПК 3, ПК 4 виписати у такій редакції:

ПК3. Здатність організовувати процес проектно-технологічної діяльності учнів і керувати його реалізацією у закладах загальної середньої, позашкільної та фахової передвищої освіти.

ПК4. Здатність застосовувати ефективні освітні технології для забезпечення та оцінювання якості технологічної підготовки здобувачів освіти.

— додати ПК 9: здатність викладати предмети технологічної освітньої галузі у закладах освіти на основі ґрунтовних предметних знань, знань з педагогіки, психології, предметних методик.

9) У розділі **VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання** програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей, РН10, РН14, РН18 викласти в такій редакції:

РП10. *Називає і аналізує* шляхи мотивації учнів та студентів (здобувачів освіти) до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РП14. *Демонструє* дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів та студентів (здобувачів освіти).

РН18. *Пояснює* зміст, структуру і особливості науково-педагогічної діяльності у закладах фахової передвищої та вищої освіти; *демонструє* навички її провадження.

10) Пропозиції до розділу **VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання** за предметними спеціальностями:

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

— ПРИ 1; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 7; ПРИ 8 виписати в такій редакції:

ПРН 1. Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах, літературних напрямках, течіях, стилях; критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої, літературознавчої науки, демонструє власну інтерпретацію мовних, літературних явищ.

ПРН 4. Застосовує різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні родово-жанрові, композиційні та стилістичні особливості.

ПРН 5. Застосовує поглиблені знання з теорії української мови, літератури для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.

ПРН 7. Створює зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування комунікативної компетентності здобувачів освіти.

ПРН 8. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретує та структурує його з урахуванням доцільних методологічних методичних принципів, формулює узагальнення на основі самостійно опрацьованих та апробованих даних.

014.03 Середня освіта (Історія)

— ПРН6, ПРН7, ПРН15 викласти в такій редакції:

ПРН6. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів та студентів (здобувачів освіти), особливостей діяльності закладу освіти.

ПРН7. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-

пізнавальної діяльності учнів та студентів (здобувачів освіти), підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.

ПРН15. Визначати актуальне дослідницьке завдання, накопичувати необхідну інформацію для її розв'язання, формулювати науково вагомі висновки, презентувати результати власної діяльності.

014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

— з огляду на те, що у профільній школі викладається курс «Біологія та екологія», то пропонуємо до формулювання компетентностей ПРН1, ПРН6 додати «екології» та викласти у такому формулюванні:

- ПРН1. Володіє методами і сучасними технологіями навчання біології, екології та здоров'я людини, доступно використовує систему наукових біологічних та інших знань у площині навчальних предметів біології та основ здоров'я людини.

- ПРН6. Демонструє вміння розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проекти з біології, екології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, користуватися обладнанням, препаратами, засобами навчання.

11) Вважаємо за необхідне обов'язково окреслити фахові компетентності та програмні результати навчання для наступних предметних спеціальностей: 014.15 Середня освіта (Природничі науки) та 014.16 Середня освіта (Захист України).

12) Доцільно увідповіднити назви предметних спеціальностей наказу МОН України від 11.11.2022 р. №1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти». Зокрема, у тексті Стандарту замінити назву предметної спеціальності Середня освіта (Фізика) на Середня освіта (Фізика та астрономія).

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Під час доопрацювання проєкту Стандарту зауваження та пропозиції, отримані під час громадського обговорення, враховано частково. Прийнято рішення проєкт Стандарту викласти у такій редакції:

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства

освіти і науки України

«___»___20__ р. №___

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

магістр

(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

01 Освіта/Педагогіка

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2023

I Преамбула

II Загальна характеристика

Стандарт вищої освіти України другий (магістерський) рівень, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями).

Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від _____ р. № _____

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Науково-методичної комісії 1 із загальної, професійної освіти та спорту Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2019 р. №582):

014-1 Середня освіта (мови і літератури, історія, фізична культура, образотворче мистецтво, музичне мистецтво):

Бучківська Галина Вікентіївна - декан гуманітарного факультету, професор кафедри образотворчого, декоративного-прикладного мистецтва та технологій Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії; *Кричун Людмила Петрівна* - декан факультету філології та журналістики, доцент кафедри української мови Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; *Яценюк Галина Миколаївна* - доцент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; *Возна Зоя Олександрівна* - доцент кафедри всесвітньої історії та методик навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; *Клименко Жанна Валентинівна* - професор кафедри методики викладання світової літератури Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова; *Кравцова Наталія Євгенівна* - доцент кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; *Любарець Наталія Олексіївна* - доцент кафедри зарубіжної літератури Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка; *Мединська Наталія Миколаївна* - професор кафедри української мови та літератури Приватного вищого навчального закладу "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"; *Мельничук Галина Миколаївна* - завідувач кафедри німецької мови і літератури з методикою викладання Криворізького державного педагогічного університету; *Павлова Юлія Олександрівна* - професор кафедри теорії та методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського; *Пангелова Наталія Євгенівна* - завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту ДВНЗ «Переяслав-Хмельницького педагогічного університету імені Григорія Сковороди»; *Пічкур Микола Олександрович* - професор кафедри образотворчого мистецтва Уманського

державного педагогічного університету імені Павла Тичини; *Резніченко Микола Іванович* - доцент кафедри образотворчого мистецтва Архітектурно-художнього інституту Одеської державної академії будівництва та архітектури; *Сегеда Наталя Анатоліївна* - завідувач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; *Тучина Наталія Василівна* - професор кафедри англійської філології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди; *Фареній Ігор Анатолійович* - професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

014-2 Середня освіта (біологія та здоров'я людини, хімія, географія):

Блажко Олег Анатолійович - завідувач кафедри хімії та методики навчання хімії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; *Любінська Людмила Григорівна* - завідувач кафедри біології та методики її викладання Кам'янець-Подільського національного університету; *Прасул Юлія Іванівна* - доцент кафедри фізичної географії та картографії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна; *Браславська Оксана Володимирівна* - завідувач кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; *Гончаренко Віталій Іванович* - завідувач кафедри ботаніки Львівського національного університету імені Івана Франка; *Кусяк Наталія Володимирівна* - доцент кафедри хімії Житомирського державного університету імені Івана Франка; *Максимов Олександр Сергійович* - завідувач кафедри неорганічної хімії та хімічної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; *Сидоренко Ольга Володимирівна* - доцент кафедри хімії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди; *Страшко Станіслав Васильович* - завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

014-3 Середня освіта (математика, фізика, інформатика, трудове навчання та технології): *Бурдун Віктор Васильович* – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти Державного закладу “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”; *Кільдеров Дмитро Едуардович* – доктор педагогічних наук, професор, декан інженерно-педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова; *Ковтонюк Мар'яна Михайлівна* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики та інформатики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; *Колос Катерина Ростиславівна* – доктор педагогічних наук, професор кафедри комп'ютерних наук Житомирського державного технологічного університету; *Крамар Валерій Максимович* – доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; *Лищинський Ігор*

Мирославович – кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри фізики і методики викладання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; *Лов'янова Ірина Василівна* – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри математики та методики її навчання Криворізького державного педагогічного університету; *Мізюк Вікторія Анатоліївна* – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету; *Олефіренко Надія Василівна* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди; *Пасічник Тимофій Васильович* – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри програмування Львівського національного університету імені Івана Франка; *Пасько Ольга Олександрівна* – кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики Сумського державного університету; *Сікора Ярослава Богданівна* – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Рівень освіти вищої	другий (магістерський) рівень
Ступінь освіти вищої	магістр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Форми навчання	Інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна
Освітня кваліфікація	Магістр освіти за спеціальністю “Середня освіта (предметна спеціальність)”, за необхідності - додаткова спеціальність (предметна спеціальність), спеціалізація.
Професійна(і) кваліфікація(ї)	Вчитель (назва предмета) ⁴ , викладач закладу фахової передвищої, вищої ² освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)

⁴ Крім предметної спеціалізації 014.15 Середня освіта (Природничі науки), за якою на другому (магістерському) рівні вищої освіти присвоюється професійна кваліфікація «вчитель природничих наук, фізики, хімії, біології, викладач фахової передвищої освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі»

² Для освітньо-наукових програм

<p>Кваліфікація в дипломі</p>	<p>Магістр освіти. Середня освіта (предметна спеціальність), за необхідності - додаткова спеціальність (предметна спеціальність), спеціалізація, освітня програма, професійна кваліфікація. Вчитель (назва предмета)¹, викладач закладу фахової передвищої, вищої² освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)</p>
<p>Додаткові вимоги до правил прийому</p>	
<p>Опис предметної області</p>	<p>Об'єкт вивчення: організація і забезпечення освітнього процесу у закладах загальної середньої та фахової передвищої, вищої² освіти; педагогічні теорії, концепції, методики навчання освітніх і спеціальних дисциплін. Цілі навчання: підготовка професіоналів, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми за предметною спеціальністю в освітній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов. Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади фундаментальних і прикладних наук галузі, достатні для формування спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності. Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, освітні технології та методики формування системи компетентностей за відповідними спеціальностями в закладах освіти, інформаційно-комунікаційні технології. Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; спеціалізоване лабораторне та технологічне обладнання і програмне забезпечення; інформаційні ресурси та технології; бази для проведення практик.</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Мають право продовжувати навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та/або набувати додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.</p>

<p>Працевлаштування випускників (обов'язково тільки для спеціальностей, в межах яких передбачено створення освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання)</p>	<p>Заклади загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої та вищої² освіти, науково-дослідні та методичні установи тощо відповідно до специфіки освітньої програми закладу вищої освіти.</p>
---	--

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Для здобуття освітнього рівня «магістр» можуть вступати особи, що здобули освітній рівень «бакалавр», «магістр», освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст».

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

- для освітньо-професійної програми становить 90-120 кредитів ЄКТС,
- для освітньо-наукової програми становить 120 кредитів ЄКТС, з них обсяг дослідницької (наукової) компоненти обов'язково складає не менше 30%.

Не менше 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти.

Не менше 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на всі види практик.

Не менше 5% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на підготовку кваліфікаційної роботи магістра (магістерського дослідження).

Якщо освітня програма передбачає поєднання предметних спеціальностей, то кількість кредитів ЄКТС на додаткову спеціальність має бути достатньою для формування компетентностей відповідних предметних спеціальностей.

Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра

(спеціаліста) за іншою спеціальністю. Максимальний обсяг кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований, встановлюється Стандартом вищої освіти і не може перевищувати 25% від загального обсягу освітньої програми.

V Перелік обов'язкових компетентностей випускника

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає застосування інновацій та/або проведення досліджень за предметною спеціальністю і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати дослідження за предметною спеціальністю, прогнозувати та презентувати отримані результати.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті, спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях.

ЗК 9. Здатність застосовувати принципи та методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності.

Фахові компетентності,

спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в здобувачів освіти компетентностей, передбачених освітніми програмами, та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК8. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ФК 9. Здатність забезпечувати реалізацію права інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.

ФК10. Здатність до здійснення науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Компетентності предметних спеціальностей (ПК)

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

ПК1. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПК2. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик.

ПК3. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи, прийоми та шляхи аналізу художнього твору.

ПК4 Здатність застосовувати поглиблені знання з мовознавства, літературознавства для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПК5. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПК6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку комунікативної компетентності учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПК7. Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови / літератури, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПК8. Здатність свідомо сприймати літературні явища, критично мислити в процесі аналізу та інтерпретації художнього твору, володіти методикою формування читацької компетентності в здобувачів освіти.

014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))

ПК 1. Здатність проектувати освітні програми й індивідуальні освітні траєкторії учасників освітнього процесу з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК 2. Здатність здійснювати професійне науково-педагогічне спілкування, планувати і проводити навчальні і позакласні заняття з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої⁵ освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК 3. Здатність володіти іншомовною комунікативною компетентністю на рівні С1 і використовувати її у процесі професійної та міжособистісної комунікації усно та письмово.

ПК 4. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, здійснювати дискурсивний аналіз мовного, мовленнєвого матеріалу і застосовувати його для формування ціннісних орієнтацій відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

ПК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури від давнини до сьогодення, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про компаративні аналогії української та світової літератур.

ПК 6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови та зарубіжної літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої² освіти, оцінювати їхню ефективність і розробляти шляхи їхнього удосконалення.

ПК 7. Здатність проектувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольно-вимірjuвальних матеріалів.

014.03 Середня освіта (Історія)

ПК 1. Знати і розуміти зміст основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу історичних досліджень у просторі конструювання минулого.

ПК2. Здатність володіти комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, здатність до практичного застосування методів історичного дослідження.

⁵Для освітньо-наукових програм.

ПК 3. Знати та розуміти методологію дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах.

ПК 4. Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних та професійних завдань.

ПРН 5. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість.

ПК 6. Здатність забезпечувати організацію освітнього процесу в закладах освіти та сприятливі умови для учасників освітнього процесу, залежно від індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ПК 7. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ПК 8. Здатність застосовувати нові ідеї, пропозиції, освітні практики, з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК 9. Здатність добирати, застосовувати історіографічні доробки та архівні документи для проведення комплексного історичного дослідження.

ПК 10. Здатність використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень реконструкції історії в українському і світовому контекстах.

014.04 Середня освіта (Математика)

ПК1. Здатність на основі знання фундаментальних розділів математики формулювати проблеми математичною мовою з метою їхнього аналізу й розв'язання.

ПК2. Здатність подавати математичні міркування та висновки з них у письмовій та усній формі, придатній для цільової аудиторії фахівців та нефахівців а також розуміти математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язування тієї самої задачі.

ПК3. Здатність добирати, проектувати та використовувати в освітньому процесі інноваційні (у тому числі цифрові) технології, методики, сучасні засоби навчання математики, відкриті інформаційні ресурси та створювати власні інформаційні ресурси з математики дидактичного призначення.

ПК4. Спроможність розробляти математичну модель ситуації з реального світу та переносити математичні знання у нематематичні контексти,

формулювати складні задачі оптимізації та прийняття рішень. Здатність перевіряти математичну модель на адекватність емпіричним даним.

ПК5. Здатність до усвідомлення досягнень математичної науки та її ролі у житті суспільства, до інтеграції знань з різних галузей для вирішення теоретичних та/або практичних задач і проблем.

ПК6. Здатність до удосконалення існуючих та розвитку нових математичних методів аналізу, моделювання, прогнозування, розв'язування нових проблем в наукових дослідженнях з математики та методики її навчання.

ПК7. Здатність володіти технологіями навчання математики, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання математики в закладах середньої та фахової передвищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

ПК8. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення освітніх, творчих, науково-дослідних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, портфоліо.

014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

ПК1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання біології та здоров'я людини, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів біології та основ здоров'я людини з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПК2. Здатність до усвідомлення досягнень біологічної науки та її ролі у житті суспільства та користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПК3. Здатність застосовувати та формувати знання з біології, екології та основ здоров'я людини для пояснення будови, взаємодії, взаємозв'язків, походження, класифікації, значення, використання, поширення і організації живого на різних рівнях.

ПК4. Здатність організовувати і здійснювати дослідницьку діяльність з біології та здоров'я людини в шкільній і позашкільній роботі.

ПК5. Здатність формувати знання для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення, відновлення здоров'я, безпеки та добробуту людини.

ПК6. Спроможність розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проєкти з біології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій.

014.06 Середня освіта (Хімія)

ПК1. Здатність використовувати закони та теорії хімії для пояснення хімічних явищ, уміння планувати та здійснювати хімічний експеримент.

ПК2. Здатність до проектування освітнього процесу з хімії в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей здобувачів освіти, психофізіологічних особливостей їх

пізнавальної діяльності відповідно до сучасних освітніх тенденцій, уміння організації і проведення дослідницької діяльності здобувачів освіти.

ПК3. Здатність добирати, проектувати та використовувати в освітньому процесі інноваційні (у тому числі цифрові) технології, методики, сучасні засоби навчання хімії, відкриті інформаційні ресурси та створювати власні інформаційні ресурси з хімії дидактичного призначення.

ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного контролю результатів навчання та розробки діагностичного інструментарію для з'ясування рівня сформованості в здобувачів освіти предметної компетентності з хімії.

ПК5. Здатність до інтегрування сучасних здобутків хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою проектування та розробки змісту дисциплін, курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії.

ПК6. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі методики навчання хімії, узагальнення одержаних результатів.

ПК7. Здатність до формування в здобувачів освіти переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК8. Здатність організовувати освітній процес у закладах вищої освіти на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні хімічних дисциплін.

014.07 Середня освіта (Географія)

ПК1. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички.

ПК2. Здатність розв'язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, фахового світогляду.

ПК3. Здатність здійснювати самостійно та організовувати дослідницьку діяльність здобувачів освіти з використанням сучасних методів і технологій, прикладних географічних досліджень природних і суспільних явищ та процесів, адаптованих під конкретні умови освітньої діяльності, узагальнювати отримані результати, презентувати їх.

ПК4. Здатність до поглиблення знань і вдосконалення предметної області природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії, що включають новітні наукові здобутки у сфері професійної педагогічної діяльності, є основою для оригінального мислення, проведення досліджень та критичного осмислення професійних проблем.

ПК5. Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань, пояснювати їх письмовими, усними та візуальними засобами на різних просторових рівнях (світовому, регіональному, державному, локальному), працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом.

ПК6. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.

ПК7. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти географічного, краєзнавчого, туристського або іншого фахового спрямування.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК8. Здатність брати участь у розробці локальних проектів природокористування та регіонального розвитку, проведення досліджень та/або здійснення інновацій відповідно до стратегії збалансованого розвитку людства.

ПК9. Здатність здійснювати дослідження з теорії та методики навчання географії та географічних розділів в міждисциплінарних й інтегрованих курсах, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінки якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)

ПК1. Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з фізики, астрофізики та методики навчання фізики і астрономії при вирішенні професійних завдань.

ПК2. Здатність організовувати навчальний процес з фізики і астрономії у навчальних закладах.

ПК3. Здатність до усвідомлення досягнень фізичної науки та її ролі у житті суспільства.

ПК4. Здатність розв'язувати задачі різних рівнів складності шкільного, загального, теоретичного курсів фізики і астрономії.

ПК5. Здатність керувати дослідницькою діяльністю учнів з фізики і астрономії під час аудиторної та позааудиторної роботи

ПК6. Здатність до проведення освітніх досліджень та навчально-дослідницької діяльності з фізики та астрономії, упровадження STEM-освіти.

014.09 Середня освіта (Інформатика)

ПК1. Здатність розуміти концептуальні засади інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства.

ПК2. Здатність визначати специфіку викладання інформатики у закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти, виявляти готовність до організації освітнього процесу з інформатики.

ПК3. Здатність розв'язувати задачі курсу інформатики різних профілів та вибіркових модулів, аналізувати та оцінювати ефективність їх розв'язання.

ПК4. Здатність розробляти діагностичний інструментарій та здійснювати діагностику, моніторинг і оцінювання якості набутих знань і сформованих вмінь з інформатики у здобувачів освіти.

ПК5. Здатність розробляти та реалізовувати навчальні проєкти з інформатики, проєкти із залученням інформаційних технологій, інтегровані завдання, завдання прикладного характеру.

ПК6. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти з інформатики, їх самостійної та дослідницької роботи.

ПК7. Здатність розуміти інноваційні ІКТ-зорієнтовані педагогічні технології та використовувати їх в освітньому процесі.

ПК8. Здатність проєктувати електронні освітні ресурси, використовувати їх у навчальному процесі, здійснювати експертне оцінювання педагогічної спроможності електронних ресурсів.

014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

ПК1. Здатність до розуміння функції та тенденцій розвитку технологічної освіти, цілей, змісту та структури освітніх програм різних рівнів.

ПК2. Здатність до формування у здобувачів освіти компетентностей технологічної освітньої галузі, передбачених відповідними освітніми програмами, з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей.

ПК3. Здатність організувати процес проєктно-технологічної діяльності здобувачів освіти і керувати його реалізацією у закладах загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої та вищої² освіти.

ПК4. Здатність застосовувати ефективні освітні технології для забезпечення та оцінювання якості технологічної підготовки здобувачів освіти.

ПК5. Здатність сприймати інновації в галузі технології та висвітлювати їхню суть у процесі реалізації технологічної освіти.

ПК6. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі технологічної освіти, пов'язаних із застосуванням цифрових, комп'ютерних та інформаційних технологій проєктування, конструювання і моделювання, доцільним добором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків та оцінок.

ПК7. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення освітніх, творчих, науково-дослідних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, портфоліо.

ПК8. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці в межах функціональних обов'язків вчителя технологій.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПК9. Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання для визначення проблем у галузі технологічної освіти, тенденцій їх розвитку, а також знаходження ефективних шляхів їх вирішення.

014.11 – Середня освіта (Фізична культура)

ПК1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для забезпечення у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, формування рухових умінь і навичок, розвитку фізичних якостей.

ПК2. Здатність організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність.

ПК3. Здатність проєктувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПК4. Здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПК5. Здатність формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища.

ПК6. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури, викладача фізичного виховання.

ПК7. Здатність до розроблення та реалізації навчальних і наукових проєктів з фізичної культури, узагальнення отриманих результатів та впровадження їх в освітній процес.

Додатково для освітньо-наукових програм

ПК8. Здатність до здійснення наукових досліджень в галузі теорії та методики фізичної культури, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво)

ПК1. Здатність усвідомлювати проблеми становлення й розвитку класичного і сучасного образотворчого мистецтва та педагогічної теорії і практики його навчання.

ПК2. Здатність аналізувати, критично осмислювати, знаходити й розв'язувати протиріччя в художньо-творчих процесах та мистецько-освітніх явищах.

ПК3. Здатність до теоретичних та експериментальних наукових пошуків у галузі образотворчого мистецтва та художньої педагогіки.

ПК4. Здатність глибоко розуміти сутність понять естетичного, образотворчого, психолого-мистецького та художньо-педагогічного тезаурусів.

ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.

ПК6. Здатність оволодівати академічно-творчими вміннями і навичками з різних видів і технік аналогового й цифрового образотворчого мистецтва та методами і технологіями їх формування в учнів.

ПК7. Здатність розвивати власну графічну, живописну, формотворну, композиційну та художньо-педагогічну майстерність.

ПК8. Здатність толерантно взаємодіяти в системі мистецько-освітньої комунікації, в тому числі на засадах інклюзії.

ПК9. Здатність успішно виконувати естетико-виховні, художньо-дидактичні, творчо-розвивальні, арт-терапевтичні та мистецько-просвітницькі функції професійної діяльності в закладах середньої та фахової передвищої освіти.

014.13. Середня освіта (Музичне мистецтво)

ПК1. Здатність критично осмислювати та досліджувати проблеми у галузі педагогіки мистецтва і на межі галузей знань

ПК2. Здатність усвідомлювати причинно-наслідкові зв'язки виникнення і розвитку педагогіки мистецтва та використовувати їх в освітньому процесі й просвітницькій діяльності

ПК3. Здатність розв'язувати музично-педагогічні проблеми у нових освітніх середовищах за наявності неповної інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності

ПК4. Здатність керувати музично-пізнавальною і художньо-виконавською діяльністю особистості з урахуванням проявів її емоційної та вольової сфер, вияву творчої активності в умовах освітнього процесу та за його межами

ПК5. Здатність до розуміння специфіки музично-риторичного тезаурусу національних музичних мов та його реалізації в музично-виконавській і музично-педагогічній діяльності

ПК6. Здатність до культуровідповідного розуміння змісту музичних образів та втілення їх у досконалій музично-виконавській формі.

ПК7. Здатність нести відповідальність за внесок до професійних музично-педагогічних знань і художньо-виконавської практики та/або оцінювання результатів діяльності музикантів і творчих музичних колективів

ПК8. Здатність до безперервного особистісного і професійного зростання, постійної та систематичної роботи з вдосконалення професійної музично-педагогічної майстерності, забезпечення якості музично-педагогічної освіти

014.15 Середня освіта (Природничі науки)

ПК 1. Здатність до усвідомлення досягнень біологічної науки та її ролі у житті суспільства та користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПК 2. Здатність використовувати закони та теорії хімії для пояснення хімічних явищ, уміння планувати та здійснювати хімічний експеримент.

ПК 3. Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з фізики, астрономії та методики навчання фізики і астрономії при вирішенні професійних завдань.

ПК 4. Здатність здійснювати інтеграцію змісту, форм і методів навчання природничих наук, біології, хімії, фізики розкривати загальну структуру природничих наук на основі взаємозв'язку біологічних, фізичних та хімічних учень про сучасну природничо-наукову картину світу.

ПК 5. Здатність проектувати освітній процес інтегрованих курсів природничих наук, біології, фізики, хімії у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти.

ПК 6. Здатність до проведення освітніх досліджень та навчально-дослідницької діяльності з природничих наук, фізики, хімії, біології, упровадження STEM-освіти.

VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання (РН),

спільні для всіх предметних спеціальностей

РН1. *Застосовувати* знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, *поглиблювати* знання з предметної області.

РН2. *Використовувати* цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у

професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. Називати й описувати основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструвати вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. Формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, генерувати нові ідеї, аргументувати можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. Описувати методику розробки освітніх проєктів, пояснювати зміст та призначення їх етапів, аналізувати спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозувати очікувані результати.

РН6. Визначати та характеризувати основні принципи, закони, методики та апарат досліджень за предметною спеціальністю, здійснювати дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати.

РН7. Визначати, аналізувати та характеризувати педагогічні інновації, демонструвати вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описувати показники якості педагогічної діяльності, аналізувати можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначати індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирати ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструвати уміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов освітнього процесу, до потреб формування в здобувачів освіти компетентностей, передбачених освітніми програмами, та здійснювати інтегроване навчання.

РН10. Називати й аналізувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, формувати їхню адекватну позитивну самооцінку.

РН11. Демонструвати уміння забезпечувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знати та дотримуватися умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструвати дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в здобувачів освіти.

Додатково для освітньо-наукових програм:

РН14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти та практики в професійній діяльності, демонструвати здатність спілкуватися з експертами з різних професійних груп в освітній та інших галузях.

РН15. Застосовувати принципи і методи наукового пізнання до визначення проблем у сфері науково-педагогічної діяльності, пропонувати шляхи їх вирішення.

РН16. Демонструвати дотримання прав інтелектуальної власності на результати дослідницької/інноваційної діяльності.

РН17. *Пояснювати* зміст, структуру і особливості науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; *демонструвати* навички її провадження.

Програмні результати навчання для предметних спеціальностей (ПРН)

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

ПРН1. *Орієнтуватися* в різних лінгвістичних напрямках і школах літературних напрямках і течіях, стилях; критично *осмислювати* історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої, літературознавчої науки, *демонструвати* власну інтерпретацію мовних, літературних явищ.

ПРН2. *Володіти* вміннями виконувати власне дослідження (проект, освітній практико орієнтований проект), *узагальнювати* й *оприлюднювати* результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах, навчально-методичних посібниках тощо).

ПРН3. *Застосовувати* сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.

ПРН4. *Застосовувати* різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, *визначати* їхні родово-жанрові, композиційні та стилістичні особливості.

ПРН5. *Уміти* застосовувати поглиблені знання з теорії української мови, літератури для вирішення професійних завдань, вільно *користуватися* спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.

ПРН6. *Використовувати* сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.

ПРН7. *Створює* зв'язні монологічні й діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування комунікативної компетентності здобувачів освіти.

ПРН8. *Здійснювати* науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, *інтерпретувати* та *структурувати* його з урахуванням доцільних методологічних і методичних принципів, *формулювати* узагальнення на основі самостійно опрацьованих та апробованих даних.

ПРН 9. *Сприймає* та критично *оцінює* зміст художнього твору, володіє методиками й прийомами формування читацької компетентності в здобувачів освіти.

014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))

ПРН 1. *Володіти* іншомовною комунікативною компетентністю на рівні С1, *вміти вдосконалювати* й *підвищувати* її з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти у сфері вивчення, навчання та оцінювання.

ПРН 2. *Здійснювати* дискурсивний аналіз текстів різних жанрів і стилів, *пояснювати* ідейно-тематичний зміст різностильових та різножанрових літературних текстів, враховуючи їх жанрово-стилістичні особливості та ідіостиль автора.

ПРН 3. *Добирати* методи та прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури та контролю навчальних досягнень учасників освітнього процесу відповідно до його цілей і завдань; *оцінювати* навчальні матеріали та *адаптувати* їх до конкретного освітнього контексту, *створювати* навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПРН 4. *Вміти здійснювати* міжкультурну комунікацію на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; *знати* основні відмінності концептуальної та мовної картини світу українців і носіїв іноземної мови; *знати* онтологічні характеристики української культури, світоглядних засад і ментальних особливостей українців.

ПРН 5. *Використовувати* гуманістичний потенціал іноземної мови і зарубіжної літератури для формування духовного світу громадян України, *забезпечувати* організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН 6. *Вміти взаємодіяти* зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, *використовувати* практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої⁶ освіти.

ПРН 7. *Демонструвати* рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, *формулювати* цілі та завдання і *вибирати* відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; *здійснювати* самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітньому контексті.

014.03 Середня освіта (Історія)

ПРН 1. *Характеризувати* існуючі парадигми історії української державності, її обумовленість та соціодинаміку на тлі світових державотворчих процесів.

ПРН 2. *Аналізувати* правові та інституціональні виміри співробітництва України та ЄС, виявляти перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місця в них України.

ПРН 3. *Застосовувати* наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, *робити* власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.

⁶ Для освітньо-наукових програм.

ПРН 4. Здійснювати проєктування освітнього процесу у відповідності до інноваційних підходів в освіті.

ПРН 5. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.

ПРН 6. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень.

ПРН 7. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот.

ПРН 8. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН 9. Визначати актуальне дослідницьке завдання, накопичувати необхідну інформацію для її розв'язання, формулювати науково вагомі висновки, презентувати результат наукової діяльності.

ПРН 10. Виявляти вміння розкривати сутність досліджуваної проблематики у навчальних та науково-дослідницьких проєктах.

014.04 Середня освіта (Математика)

ПРН1. Використовувати загальноприйнятту термінологію державною та іноземною мовами у науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності із професійних питань; *вибирати спеціальну літературу; знаходити, аналізувати та використовувати* інформацію з різних довідкових джерел.

ПРН2. Відтворювати знання фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом відповідної галузі знань і використання математичних методів у обраній професії.

ПРН3. Володіти математичними методами аналізу, прогнозування та оцінки параметрів моделей, математичними способами інтерпретації числових даних та принципами функціонування природничих процесів.

ПРН4. Демонструвати уміння грамотної побудови комунікації в освітньому і науковому процесі, відбору вихідних даних дослідження, складання списку використаних джерел, опису і презентації наукових результатів.

ПРН5. Вибирати і використовувати фундаментальні математичні закономірності у професійній діяльності, *інтегрувати* знання з різних галузей для вирішення теоретичних та/або практичних задач і проблем.

ПРН6. *Обґрунтовувати* застосування нових підходів для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

ПРН7. *Пояснювати і обґрунтовувати* раціональні способи пошуку та використання науково-технічної інформації, включаючи засоби електронних інформаційних мереж; *вибирати* інформаційні ресурси, у тому числі електронні, для пошуку відповідних математичних моделей.

014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

ПРН1. *Володіти* методами і сучасними технологіями навчання біології та здоров'я людини, доступно використовує систему наукових біологічних та інших знань у площині навчальних предметів біології та основ здоров'я людини.

ПРН2. *Демонструвати і використовувати* новітні досягнення біологічної науки та пояснює її ролі у житті суспільства і *обґрунтовувати* їх використання для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПРН3. *Демонструвати уміння* розуміти і пояснювати будову, функції, життєдіяльність, розмноження, філогенію, екологію, поширення, використання, охорону живих організмів і систем усіх рівнів організації; розкривати сутність біологічних явищ і процесів.

ПРН4. *Демонструвати уміння* здійснювати позакласну та позашкільну роботу з біологічних проблем і досліджень, формування, збереження екологічно здорового середовища і зміцнення здоров'я.

ПРН5. *Використовувати* знання для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.

ПРН6. *Демонструвати уміння* розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проєкти з біології та здоров'я людини, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, користуватися обладнанням, препаратами, засобами навчання.

014.06 Середня освіта (Хімія)

ПРН1. *Вміти* чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки; *володіти* методикою проведення і застосування у освітньому процесі хімічного експерименту.

ПРН2. *Демонструвати знання та уміння* проектування освітнього процесу з хімії у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти з урахуванням освітніх потреб, здібностей здобувачів освіти, психофізіологічних особливостей їх пізнавальної діяльності відповідно до сучасних освітніх тенденцій, *уміти* організувати і проводити дослідницьку діяльність здобувачів освіти в урочний і позаурочний час.

ПРН3. *Вміти* добирати, проектувати та *використовувати* в освітньому процесі інноваційні технології, методики, сучасні засоби навчання хімії, відкриті інформаційні ресурси, цифрові технології та *демонструвати уміння* створення власних інформаційних ресурсів з хімії дидактичного призначення.

ПРН4. *Вміти проводити* об'єктивний контроль результатів навчання та *розробляти* діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості в здобувачів освіти предметної компетентності з хімії.

ПРН5. *Вміти інтегрувати* сучасні здобутки хімічної науки та інших галузей людської діяльності у площину навчального предмету з метою проектування та розробки змісту дисциплін, курсів за вибором і спеціальних курсів з хімії.

ПРН6. *Вміти проводити* наукові дослідження в галузі методики навчання хімії, *проводити* узагальнення одержаних результатів.

ПРН7. *Демонструвати здатність* до формування в здобувачів освіти переконань щодо значення сучасних досягнень хімічної науки для реалізації стратегії збалансованого розвитку людства та умінь використовувати методи хімії в процесі пізнання навколишнього світу.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. *Демонструвати уміння* організовувати освітній процес у закладах вищої освіти на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного підходів та впроваджувати інноваційні технології викладання при вивченні хімічних дисциплін.

014.07 Середня освіта (Географія)

ПРН1. *Розуміти* концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії та профільної географії на рівні новітніх наукових здобутків.

ПРН2. *Обирати* шляхи розв'язання практичних задач у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позанавчальної роботи, *творчо застосовувати методи* формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу.

ПРН3. *Знати та застосовувати* поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організовувати дослідницьку роботу.

ПРН4. *Обґрунтовувати* вибір сучасних методів і технологій прикладних географічних досліджень, профільного навчання географії, позанавчальної роботи зі здобувачами освіти, *володіти* методикою географічних досліджень, необхідних для організації практичних занять з географії та позашкільної роботи, *демонструвати* вміння організовувати дослідницьку роботу здобувачів освіти.

ПРН5. *Обирати* форми та методи організації освітнього процесу з орієнтацією на світовий і національний рівень, *володіти* вміннями працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом, підбирати спеціальну літературу та картографічні твори.

ПРН6. *Демонструвати* володіння спеціалізованими уміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології,

методики навчання географії, які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.

ПРН7. Здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, інформаційно-комунікаційні технології.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. Демонструвати вміння забезпечувати конструктивну участь у розробці локальних проектів природокористування та регіонального розвитку, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, формулювати наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.

ПРН9. Демонструвати здатність здійснювати дослідження з теорії та методики навчання географії та географічних розділів в міждисциплінарних й інтегрованих курсах, застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінки якості освітнього процесу, обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)

ПРН1. Демонструвати знання і розуміння основ загальної та теоретичної фізики, астрофізики.

ПРН2. Володіти загальними питаннями методики навчання фізики та астрономії, методики фізичного експерименту, методики вивчення окремих тем курсу фізики і астрономії.

ПРН3. Відтворювати знання змісту, форм та методів організації різних видів позааудиторної роботи з фізики і астрономії.

ПРН4. Добирати методи безпечного використання обладнання кабінету та лабораторій фізики і астрономії.

ПРН5. Демонструвати здатність організовувати навчання фізики та астрономії в закладах освіти, використовувати лабораторне приладдя для проведення фізичного експерименту та астрономічних спостережень.

ПРН6. Володіти методикою проведення сучасного фізичного експерименту, застосовувати всі його види у освітньому процесі з фізики.

ПРН7. Демонструвати вміння розв'язувати задачі різних рівнів складності шкільного, загального, теоретичного курсів фізики.

ПРН8. Формувати в учнів експериментальні навички та вміння розв'язувати задачі з фізики і астрономії.

014.09 Середня освіта (Інформатика)

ПРН1. *Розуміти* концептуальні засади освіти в галузі інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства.

ПРН2. *Розуміти і визначати* специфіку викладання інформатики у закладах загальної середньої, фахової передвищої освіти; *демонструвати* вміння щодо формування у здобувачів освіти інформатичних компетентностей, передбачених освітніми програмами.

ПРН3. Розв'язувати задачі курсу інформатики різних профілів та вибіркового модулів, аналізувати та оцінювати ефективність їх розв'язання.

ПРН4. *Розробляти* діагностичний інструментарій та *проводити* діагностику, моніторинг і оцінювання якості набутих знань і сформованих умінь з інформатики у здобувачів освіти.

ПРН5. *Розробляти і реалізовувати* навчальні проекти з інформатики та проекти із залученням інформаційних технологій, *розробляти* інтегровані завдання та завдання прикладного характеру.

ПРН6. *Організовувати і проводити* позанавчальну, самостійну і дослідницьку роботу здобувачів освіти з інформатики.

ПРН7. *Знати і розуміти* сутність інноваційних ІКТ-зорієнтованих педагогічних технологій та *впроваджувати* їх в освітній процес.

ПРН8. Вміти проектувати електронні освітні ресурси, *використовувати* їх у навчальному процесі, *здійснювати* експертне оцінювання педагогічної спроможності електронних ресурсів.

014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

ПРН1. *Використовувати* загальноприйнятту технічну термінологію державною мовою під час планування та реалізації проекту; *обґрунтовувати* та *пояснювати* усно і письмово державною мовою зміст етапів проектування та виготовлення виробів.

ПРН2. *Демонструвати* навички з читання технологічних карт, розуміння технічних записів у інструкціях та інших матеріалах іноземними мовами.

ПРН3. *Вибирати* відповідні математичні методи для виконання технологічних завдань у різних сферах діяльності; *використовувати* або *будувати* прості математичні моделі для розв'язання технологічних проблем.

ПРН4. *Використовувати* знання з природничих, технічних та технологічних наук для формулювання мети творчого технологічного проекту, визначення шляхів її досягнення, пошуку обґрунтованих рішень і формулювання висновків.

ПРН5. *Демонструвати* вміння трансформувати здобуті знання про матеріали, технології та обладнання для удосконалення технологічного процесу,

створення нового чи покращення існуючого продукту (послуги) наданням йому нових якостей.

ПРН6. *Пояснювати* способи розумного і раціонального використання природних ресурсів, раціонального використання матеріалів у процесах проєктно-технологічної діяльності; *оцінювати* вплив технологічних процесів на стан навколишнього середовища.

ПРН7. *Демонструвати* навички технічного проєктування та моделювання з використанням засобів цифрових технологій.

ПРН8. *Відтворювати* нормативні положення щодо охорони праці та техніки безпеки під час експлуатації інструментів і технологічного обладнання в навчальному процесі, забезпечення протипожежної безпеки та захисту довкілля у процесах предметно-перетворювальної діяльності, а також дії учасників освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій.

Для освітньо-наукових програм

ПРН9. *Відтворювати* сутність принципів наукового пізнання, *використовувати* відповідні методи та понятійний апарат наукового дослідження для визначення конкретних проблем технологічної освітньої галузі, *характеризувати* наявні тенденції та *прогнозувати* перспективи її розвитку, *пропонувати* ефективні шляхи вирішення існуючих проблем.

014.11 Середня освіта (Фізична культура)

ПРН1. *Володіти* сучасними методами і технологіями навчання для забезпечення у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, формування рухових умінь і навичок, розвитку фізичних якостей.

ПРН2. *Демонструвати* уміння організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність для формування, збереження і зміцнення здоров'я.

ПРН3. *Демонструвати* знання і уміння проєктування освітнього процесу з фізичного виховання, обирати форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ПРН4. *Вміти* проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПРН5. *Демонструвати* уміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, *володіти* вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережувального і здоров'яформувального середовища.

ПРН6. *Знати* та дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах функціональних обов'язків вчителя фізичної культури.

ПРН7. *Вміти* розробляти та реалізовувати навчальні і наукові проєкти з фізичної культури, *узагальнювати* отримані результати та *впроваджувати* їх в освітній процес.

Додатково для освітньо-наукових програм:

ПРН8. *Демонструвати* здатність здійснювати наукові дослідження в галузі теорії та методики фізичної культури, *застосовувати* сучасні експериментальні методи для оцінювання якості освітнього процесу, *вміти* обґрунтовувати результати педагогічного експерименту.

014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

ПРН1. *Усвідомлювати* значущість національної та світової спадщини образотворчого мистецтва для навчання, виховання й розвитку особистості.

ПРН2. *Орієнтуватися* на художньо-естетичні цінності різних видів і жанрів класичного і сучасного образотворчого мистецтва.

ПРН3. *Аналізувати й узагальнювати* історичні віхи становлення й розвитку образотворчого мистецтва в його видовому, жанровому та стилістичному розмаїтті.

ПРН4. *Знати і використовувати* термінологію образотворчого мистецтва в академічно-творчій, науково-дослідній та художньо-педагогічній діяльності.

ПРН5. *Забезпечувати* наступність образотворчих і художньо-педагогічних традицій та інновацій.

ПРН6. *Володіти* образотворчою грамотою та різними виконавськими техніками на необхідному й достатньому рівні сприйняття, аналізу, оцінки та практики створення художнього образу графічними, колористичними й формотворними засобами.

ПРН7. *Володіти* аналоговими та цифровими технологіями образотворення.

ПРН8. *Визначати* актуальні мистецтвознавчі і художньо-педагогічні проблеми та використовувати відповідні наукові методи їх розв'язання.

ПРН9. *Знаходити, систематизувати, аналізувати й опрацьовувати* наявну навчальну і наукову інформацію з образотворчого мистецтва й споріднених галузей знань та *створювати* наукові тексти мистецтвознавчого, художньо-дидактичного і мистецько-освітнього змісту державною й іноземною мовами.

ПРН10. *Знати* методологію організації художньої та мистецько-освітньої діяльності й адекватно застосовувати її у науково-дослідницькій роботі.

ПРН11. *Використовувати* сучасні інформаційно-комунікаційні, комп'ютерно-графічні, мереживні і мультимедійні технології та технічні засоби навчання.

ПРН12. *Забезпечувати* толерантну комунікативну взаємодію між учасниками художньо-педагогічного процесу, творчий характер навчання образотворчого мистецтва та високий рівень засвоєння знань, умінь і навичок.

ПРН13. *Створювати* безпечні художньо-педагогічні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти.

ПРН14. *Популяризувати й збагачувати* скарбницю національної художньої культури та прогресивні методики і технології навчання образотворчого мистецтва.

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

ПРН1. *Розуміти* значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, *керуватися* у своїй діяльності цінностями світової і національної музичної культури, принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва;

ПРН2. *Формулювати* наукову проблему в галузі музично-педагогічної освіти, *знає та застосовувати* наукові методи побудови та аналізу навчально-виховного процесу у галузі музичного мистецтва, основи методології музично-педагогічних досліджень;

ПРН3. *Знати і застосовувати* різні способи реєстрації і викладення наукових фактів, виховання і розвитку особистості засобами мистецтва, *вміти аналізувати і інтерпретувати* матеріали спостережень, переводити наукові знання у площину практичного використання, застосовувати конкретно-наукову методологію експериментального дослідження проблем процесу музичного навчання;

ПРН4. *Аналізувати і використовувати* сучасні міжгалузеві підходи щодо розвитку музичного сприймання особистості, музичної пам'яті і мислення, виконавського самовираження засобами мистецтва, *класифікувати і застосовувати* відповідні методи;

ПРН5. *Розуміти, пояснювати* сутність принципів формування культуровідповідного змісту загальної і фахової мистецької (музичної) освіти, *володіти* методичним інструментарієм, формами організації, традиційними і сучасними методами та засобами художньо-творчого розвитку особистості;

ПРН6. *Використовувати* новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання, створює блоги, флеш-анімації, презентації, буклети, фонотеки, віртуальні музичні екскурсії тощо;

ПРН7. *Демонструвати* уміння планувати процес підготовки музичного твору до художньо-виконавської інтерпретації, визначати завдання репетиційного процесу, аргументувати способи і методи його оптимальної організації в різних умовах, досягати художньо-педагогічних результатів;

ПРН8. *Демонструвати* уміння креативного складання програми концертних виступів учнів (сольних і ансамблевих) з врахуванням їх власних артистичних переваг, особливостей слухацької аудиторії та завдань музично-просвітницької діяльності;

ПРН9. *Знати і застосовувати* технології гуманітарної експертизи якості музично-виконавської та музично-педагогічної діяльності викладача вищої школи;

ПРН10. *Оперувати* методами психодіагностики для самостійного набуття досвіду подолання стресогенних факторів та використання особистісного ресурсу під час наукового і художньо-педагогічного спілкування з аудиторією.

014.15 Середня освіта (Природничі науки)

ПРН1. *Демонструвати і використовувати* новітні досягнення біологічної науки і *обґрунтовувати* їх використання для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПРН2. Уміти чітко і логічно відтворювати основні теорії, закони хімії, систему хімічних понять та критично оцінювати нові відомості й інтерпретації хімічної науки; володіти методикою проведення і застосування у освітньому процесі хімічного експерименту.

ПРН3. Демонструвати знання і розуміння основ загальної та теоретичної фізики, астрофізики, вміння розв'язувати фізичні задачі; володіти методикою проведення і застосування у освітньому процесі фізичного експерименту.

ПРН4. Уміти здійснювати інтеграцію змісту, форм і методів навчання природничих наук, біології, хімії, фізики розкривати загальну структуру природничих наук на основі взаємозв'язку біологічних, фізичних та хімічних учень про сучасну природничо-наукову картину світу.

ПРН5. Володіти загальними питаннями методики навчання природничих дисциплін в загальній середній і фаховій передвищій освіті.

ПРН6. Уміти проектувати освітній процес інтегрованих курсів природничих наук, біології, фізики, хімії у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти.

ПРН7. Уміти проводити дослідження в галузі природничої освіти, навчально-дослідницьку діяльність учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології, упроваджувати STEM-освіту.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра або публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра та комплексного кваліфікаційного іспиту.
Вимоги до атестаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит має оцінити рівень досягнення результатів навчання, визначених Стандартом та освітньою програмою.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має бути спрямована на розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі освіти (за предметною спеціальністю), що включає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недоброчесності.

	Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.
--	--

VIII Вимоги до створення освітніх програм підготовки міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії)

У разі створення міждисциплінарної освітньо-наукової програми обов'язковим є забезпечення формування компетентностей: ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ФК3, ФК4, ФК6, ФК7 та результатів навчання РН1, РН3, РН5, РН6, РН10, РН11, РН12.

IX Вимоги професійних стандартів (за їх наявності)

<p>Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ</p>	<p>Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)". Режим доступу: https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99</p> <p>Професійний стандарт на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти". Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23 березня 2020 р. URL: https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzeno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti</p>
<p>Особливості Стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю певного</p>	<p>Перелік компетентностей випускника узгоджений із наведеними у професійних</p>

Професійного стандарту

стандартах загальними та професійними компетентностями вчителя та викладача

ХІІ Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Про вищу освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII (останні зміни №2157-IX від 24.03.2022). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#n5>.
4. Зміни до Національного класифікатору "Класифікатор професій" ДК 003:2010: Наказ Мінекономіки від 18 серпня 2020 р. № 1574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1574915-20#Text>.
5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (останні зміни від 01.02.2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ МОН України у редакції від 30 квітня 2020 р. № 584. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
7. Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)" Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736-20 від 23 грудня 2020 р. URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99>
8. Професійний стандарт на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти". Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23 березня 2020 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standart-na-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>
9. Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами

фахової передвищої, вищої освіти: Наказ №1006 МОН України від 11 листопада 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1669-22>

Перелік предметних спеціальностей відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 листопада 2022 року за № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти», визначено такі предметні спеціальності:

014.01 – Середня освіта (Українська мова і література)

014.02 – Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))

014.03 – Середня освіта (Історія)

014.04 – Середня освіта (Математика)

014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

014.06 – Середня освіта (Хімія)

014.07 – Середня освіта (Географія)

014.08 – Середня освіта (Фізика та астрономія)

014.09 – Середня освіта (Інформатика)

014.10 – Середня освіта (Трудове навчання та технології)

014.11 – Середня освіта (Фізична культура)

014.12 – Середня освіта (Образотворче мистецтво)

014.13 – Середня освіта (Музичне мистецтво)

014.15 – Середня освіта (Природничі науки)

014.16 – Середня освіта (Захист України)

PH8													+						
PH9														+					
PH10															+				
PH11															+				
PH12																+			
PH13																	+		
PH14*								+											
PH15*									+										
PH16*																		+	
PH17*																			+

* Додатково для освітньо-наукових програм

Матриці відповідності предметних результатів навчання та компетентностей, визначених Стандартом для спеціальностей:

014.01 – Середня освіта (Українська мова і література)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)							
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8
ПРН1	+			+			+	+
ПРН2	+	+	+	+			+	+
ПРН3	+	+			+		+	
ПРН4	+	+	+	+		+		+
ПРН5	+	+	+	+			+	
ПРН6					+	+		

ПРН7					+	+		+
ПРН8	+	+	+	+			+	+
ПРН9	+		+			+		+

014.02 – Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)						
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7
ПРН 1		+	+				
ПРН 2				+	+		
ПРН 3	+	+		+		+	+
ПРН 4		+		+	+		
ПРН 5	+	+	+	+	+	+	
ПРН 6	+	+	+	+	+	+	
ПРН 7	+	+	+	+	+	+	+

014.03 – Середня освіта (Історія)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)										
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8	ПК9	ПК 10	ПК 11
ПРН1	+		+	+				+		+	
ПРН2	+		+	+						+	+
ПРН3	+	+	+	+		+					+
ПРН4		+	+	+				+			+
ПРН5		+	+								
ПРН6					+		+		+		
ПРН7					+		+				

014.04 – Середня освіта (Математика)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)							
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8
ПРН1	+	+	+					
ПРН2		+		+				
ПРН3	+			+		+		
ПРН4							+	+
ПРН5			+		+		+	
ПРН6				+		+		
ПРН7			+					+

014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)					
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6
ПРН1	+	+				
ПРН2		+	+			
ПРН3		+	+			
ПРН4	+	+		+		
ПРН5	+	+		+	+	
ПРН6	+	+	+	+	+	+

014.07 – Середня освіта (Географія)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)								
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8	ПК9
ПРН1	+	+		+					
ПРН2		+				+	+		
ПРН3	+		+			+			
ПРН4			+				+		
ПРН5	+				+	+			
ПРН6			+	+		+		+	+
ПРН7			+		+				
ПРН8								+	
ПРН9									+

014.08 – Середня освіта (Фізика)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)					
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6
ПРН1	+		+			
ПРН2	+	+	+	+		+
ПРН3				+		+
ПРН4		+			+	
ПРН5		+		+	+	
ПРН6	+				+	
ПРН7	+					+
ПРН8		+		+		

014.09 – Середня освіта (Інформатика)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)							
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8
ПРН1	+	+			+		+	+
ПРН2	+	+	+		+		+	
ПРН3		+	+					
ПРН4		+		+				
ПРН5		+	+		+			
ПРН6		+		+		+		
ПРН7		+			+		+	+
ПРН8						+		+

014.10 – Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Предметні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)								
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8	ПК9
ПРН1	+	+	+		+		+		
ПРН2				+	+		+		
ПРН3						+	+		
ПРН4		+	+	+			+		
ПРН5			+	+		+			
ПРН6	+	+						+	
ПРН7						+			
ПРН8			+					+	
ПРН9									+

014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)								
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6	ПК7	ПК8	ПК9
ПРН1	+	+	+	+					
ПРН2	+	+	+	+					+
ПРН3	+	+		+					
ПРН4	+		+	+			+		+
ПРН5		+		+					+
ПРН6				+	+	+	+		+
ПРН7					+	+	+		+
ПРН8		+	+	+	+	+			
ПРН9		+	+	+	+				
ПРН10		+	+	+	+		+		+
ПРН11					+		+		+
ПРН12								+	+
ПРН13							+	+	+
ПРН14					+		+		+

014.13. Середня освіта (Музичне мистецтво)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)							
	ПК 1	ПК 2	ПК 3	ПК 4	ПК 5	ПК 6	ПК 7	ПК 8
ПРН1			+	+	+	+	+	
ПРН2	+	+	+					+
ПРН3	+	+			+			
ПРН4	+	+	+	+		+	+	
ПРН5	+	+	+	+		+		
ПРН6				+	+			+
ПРН7				+	+	+	+	+
ПРН8					+	+	+	
ПРН9	+	+	+	+	+		+	+
ПРН10			+	+			+	+

014.15 Середня освіта (Природничі науки)

Програмні результати навчання (ПРН)	Предметні компетентності (ПК)					
	ПК1	ПК2	ПК3	ПК4	ПК5	ПК6
ПРН1	+			+		
ПРН2		+		+		
ПРН3			+	+		
ПРН4				+		
ПРН5				+	+	+
ПРН6				+	+	+
ПРН7				+		+